

CvB stukken voor agenda Universiteitsraad

Overlegvergadering d.d. : 30.9.2015
Commissievergadering : **FPB 9.9.2015**
Agendapunt : Financieel Jaarverslag 2014
Bijgevoegde stukken : - Financieel Jaarverslag 2014
- Summary annual report 2014

Betrokken concerndirectie: FEZ

Secretaris: Van Keulen

Portefeuillehouder: Van Ast

paraaf:

paraaf:

paraaf:

---

1. Status agendapunt:

Rol URaad:

- Ter informatie

---

2. Eerder behandeld in:

Naam gremium: CvB

Datum behandeling: 19 mei 2014

Naam agendapunt: Financieel Jaarverslag 2014

Conclusie toen: Het Financieel jaarverslag 2014 is vastgesteld en ter goedkeuring voorgelegd aan de RvT.

---

3. Toelichting/samenvatting:

Het Financieel Jaarverslag 2014 is opgesteld in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (RJO), waarin nadere voorschriften voor de inrichting van de jaarverslaggeving van door de minister van OCW bekostigde onderwijsinstellingen zijn opgenomen. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, met hierin opgenomen sectorspecifieke aanvullingen en afwijkende bepalingen voor onderwijsinstelling (RJ660), van toepassing zijn.

Het Financieel Jaarverslag 2014 voldoet aan de door de minister van OCW gestelde eisen die zijn vastgelegd in het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2014. Onder de voorwaarde dat het financieel jaarverslag ongewijzigd wordt vastgesteld en goedgekeurd zullen FA en KPMG een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2014 afgeven.

Resultaat:

Het jaar 2014 is door de Universiteit Twente afgesloten met een geconsolideerd tekort van € 0,9 miljoen. Dit tekort komt hiermee beter uit dan het voor 2014 begrote tekort van € 1,4 miljoen en het in 2013 gerealiseerde tekort van € 2,3 miljoen.

Onderwijs & Onderzoek

Over 2014 behaalt het primaire proces een overschot van € 2,4 miljoen. Hiermee komt het beter uit dan het begrote tekort van € 6,0 miljoen. Een naar het primair proces doorgesluisde niet begrote prijscompensatie van het Rijk zorgt voor extra inkomsten. Door het niet of later invullen van vacatures vallen de personele lasten bij de faculteiten lager uit. Over de gehele linie hebben de faculteiten in 2014 minder uitgaven gedaan dan begroot. Voor de onderzoeksinstituten valt het tekort lager uit door minder gelden door te sluizen naar de faculteiten.

Ondersteunende diensten

De diensten zijn met een tekort van € 0,6 miljoen lager uitgekomen dan het begrote tekort van € 0,2

miljoen. Deze ontwikkeling is toe te schrijven aan een bezuinigingstaakstelling waar slechts deels invulling aan kon worden gegeven.

Centrale UT- eenheid

Binnen de Centrale UT- eenheid worden de diverse centrale exploitaties verantwoord, zoals de verdeling van middelen, huisvesting, universitaire stimulering onderwijs en onderzoek, de verevening van sociale lasten en de mutaties in de diverse voorzieningen. Begroot was een overschot van € 4,8 miljoen. Het uiteindelijk resultaat is uitgekomen op een overschot van € 3,2 miljoen. De volledige afkoop van de renteswaps ad € 6,3 miljoen werkt negatief door in het resultaat. Hier tegenover staan meevallers door extra ontvangen rijksbijdrage als gevolg van aanpassing referentieraming, lagere huisvestingslasten en vrijval uit enkele voorzieningen.

Gelieerde ondernemingen en minderheidsdeelnemingen

In 2014 is op de gelieerde ondernemingen en minderheidsdeelnemingen een totaal negatief resultaat gerealiseerd van € 5,9 miljoen. Over 2013 was hier nog sprake van een winst van € 0,2 miljoen. Dit verlies is voornamelijk toe te schrijven aan een bijzondere waardevermindering in 2014 ten bedrage van € 4,4 miljoen met betrekking tot eerder gedane investeringen om ruimte verhuurbaar te maken.

Ontwikkeling kengetallen (gebaseerd op de enkelvoudige jaarrekening):

Solvabiliteit:

Voor de *solvabiliteit 1* (eigen vermogen/ totale vermogen) is intern een bandbreedte van 0,30 tot 0,40 vastgesteld met een streefwaarde van 0,35. In 2014 komt de solvabiliteit 1 met 0,35 hoger uit dan over 2013 (0,33) het geval was en is deze hiermee gelijk aan de vastgestelde streefwaarde.

De *solvabiliteit 2* ((eigen vermogen + voorzieningen)/ totale vermogen) is over 2014 uitgekomen op 0,38 en heeft zich eveneens licht verbeterd in vergelijking met de waarde over 2013 van 0,37.

Liquiditeit:

Voor de *current ratio* (vlottende activa/ kortlopende schulden) wordt een bandbreedte aangehouden van 0,5 tot 1,5 met een streefwaarde 1,0. Aan deze streefwaarde wordt ook per eind 2014 voldaan met een ratio van 1,10.

Voor de verdere toelichting wordt verwezen naar het Financieel Jaarverslag 2014 en de accountantsverslagen van Financial Audit en van KPMG Accountants N.V.

Het Financieel Jaarverslag is op 19 mei door het College van Bestuur vastgesteld en op 28 mei 2015 in het Audit Commissie van de Raad van Toezicht besproken.

---

4. Besluit CvB:

Dit Financieel Verslag is op 19 mei door het College van Bestuur vastgesteld en op 24 juni 2014 in het Audit Commissie van de Raad van Toezicht besproken.

GRIFFIE URaad: (door griffie UR in te vullen)

Eerder in URaad aan de orde geweest?

Nee.

Ja, op

Conclusie toen:

Nadere toelichting: (Voor als presidium/griffier vindt dat één van bovengenoemde punten nadere toelichting behoeft)

Summary annual report 2014

General

The Annual Report complies with the regulations established by the Ministry of OCW (RJO), the Dutch Civil Code and regulations of the Dutch Accounting Standards Board (DASB).

With the proviso that Executive Board and Advisory Board agree with and accept the Annual Report, Financial Audit of UT and KPMG Accountants will give an unqualified opinion to the Annual Report 2014.

Financial

The university's result for 2014 closed with a negative balance of € 0.9 million, which is less negative than the budgeted negative result of € 1.4 million for 2014 and the realized negative result of € 2.3 for the year 2013.

Below a short explanation:

Research & Teaching:

The university's primary process achieved a positive result of € 2.4 million, much better than the budgeted negative result of € 6.0 million. The surplus includes: (1) a non-budgeted funding by the Ministry of OCW for price indexation, (2) lower personal costs for the faculties by not filling vacancies and (3) other cost reductions by the faculties. The research institutes' budget transfer to faculties was less than budgeted which had a positive impact on the institutes' results.

Central Services & Shared Service Centers:

The negative result of € 0.6 million for the central services was worse than the budgeted negative result of € 0.2 million. The main reason for this result is that budget reductions were not fully implemented.

Central UT-Unit:

This unit is responsible for various internal operations such as housing, distribution of resources, stimulation of research and teaching, settlement of social charges and changes in provisions. Budgeted was a positive result of € 4.8 million, realized was a positive result of € 3.2 million. Elimination of all interest swaps reduced the result by 6.3 million. Positive results were caused by (1) an extra governmental funding of € 2.0 million as a result of the National education agreement which was not budgeted, (2) lower housing costs and (3) release of some provisions.

Affiliated companies:

The affiliated companies and other minority interests achieved a negative result of € 5.9 million compared to a positive result of € 0.2 million for the year 2013. The main reason for the deficit is a special depreciation of building investments to increase the options for rent of these buildings.

Financial ratios

Solvency:

Solvency 1 of the university (equity as a percentage of the balance sheet total) met the target of 0.35 (2013: 0.33). The bandwidth for this ratio is set between 0.30 and 0.40, with a target value of 0.35.

Solvency 2 (equity + provisions / balance sheet total) increased from 0.37 for 2013 to 0.38 for 2014.

Liquidity:

For the *current ratio* (current assets / current liabilities) an internal bandwidth is set between 0.50 and 1.50 with a target value of 1.00. This ratio target was met with a value of 1.10 for 2014 (2013: 1.04).

For further explanation we refer to the Annual Report 2014 and the Auditor's Report of KPMG Accountants N.V. The Annual Report 2014 has been accepted by the Executive Board in their meeting of May 19, 2015, and was discussed with the Audit Commission of the Advisory Board in a meeting dated May 28, 2015.

Financieel Jaarverslag 2014

Universiteit Twente

High tech, human touch. Dat is de Universiteit Twente. De plek waar talent zich het best ontplooit. Studenten en medewerkers staan centraal. 3.000 wetenschappers en professionals zorgen samen voor baanbrekend onderzoek, relevante innovatie en inspirerend onderwijs voor bijna 9.300 studenten.

COLOFON

TELEFOON

+31 (0) 53 48 91 111

E-MAIL

info@utwente.nl

POSTADRES

Postbus 217

7500 AE Enschede

WEBSITE

www.utwente.nl

COPYRIGHT

© Universiteit Twente, Nederland.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enigerlei wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Universiteit Twente.

INHOUDSOPGAVE FINANCIËEL JAARVERSLAG 2014

FINANCIËEL VERSLAG	118
Algemeen	118
Resultaat ontwikkeling	119
Ontwikkeling kengetallen (enkelvoudig)	120
Bestemming van het resultaat	121
Ontwikkeling baten en lasten	121
Kasstroom en investeringen	124
Eigen vermogen / reserves	125
Deelnemingen	125
Financiering.....	126
Financiering private activiteiten met publieke middelen	128
Continuïteitsparagraaf	129
Risicomanagement, Control en Kwaliteitszorg	133
Begroting 2015.....	137
Vijf jaren UT 2010-2014	138
JAARREKENING 2014	139
Geconsolideerde balans.....	139
Geconsolideerde Staat van baten en lasten over 2014	140
Geconsolideerd Kasstroomoverzicht 2014	141
Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2014.....	142
Toelichting op de geconsolideerde Balans per 31 december 2014	154
Toelichting op de geconsolideerde Staat van baten en lasten over 2014	167
Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2014	170
Enkelvoudige balans.....	171
Enkelvoudige Staat van Baten en Lasten over 2014	172
Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2014	173
Toelichting op de enkelvoudige Staat van baten en lasten over 2014	180
Overzicht verbonden partijen	183
WNT: Wet normering topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	184
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	185
Bepaling omtrent de resultaatbestemming.....	194
Gebeurtenissen na balansdatum	194

FINANCIEEL JAARVERSLAG 2014

Financieel verslag

Algemeen

Het financieel jaarverslag 2014 is opgesteld in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, inhoudende nadere voorschriften voor de inrichting van de jaarverslaggeving van door de Minister van OCW bekostigde onderwijsinstellingen.

Het jaar 2014 heeft voor de universiteit in het teken gestaan van het vaststellen van haar toekomstvisie "Vision 2020" dat hiermee de kaders vormt voor onze strategie voor de komende periode.

Vision 2020:

De komende jaren zullen in het teken staan van het verder aanscherpen van onze ambities. De Universiteit Twente is dé ondernemende universiteit, die voortdurend anticipeert en snel en adequaat reageert op veranderingen in haar omgeving. Hiervoor wordt continu geschakeld met overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen om baanbrekend onderzoek te genereren. Wij leveren uitmuntende studenten af die uitblinken door hun vermogen hoogwaardige kennis te combineren om zo oplossingen voor de uitdagingen van de toekomst te ontwerpen, samen met bedrijven en overheden in binnen- en buitenland. Als internationaal leidende universiteit zijn wij bepalend voor de innovatiekracht van onze regio.

Behavioural, Management and Social sciences:

De kracht van de universiteit ligt in het verbinden van disciplines binnen en tussen bèta en gamma en in het realiseren van maatschappelijke impact op het gebied van ontwerp en ondernemen. Deze kracht sluit uitstekend aan bij de vraag om bij te dragen aan integrale oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken, zoals deze verwoord worden in bijvoorbeeld *Horizon 2020* en het *Topsectorenbeleid*, en biedt voor de universiteit een kans de unieke sterktes op technologisch en maatschappelijk gebied maximaal in te zetten. Technologische innovatie is hierbij niet meer voldoende en steeds meer zal er aandacht moeten zijn voor de maatschappelijke implicaties. Om hierin een eerste stap te zetten en om het gammadomein verder te versterken, heeft de universiteit in 2014 de faculteiten *Gedragwetenschappen* en *Management & Bestuur* samengevoegd tot een geïntegreerde gamma faculteit *Behavioural, Management and Social sciences*.

DesignLab:

In september 2014 heeft de universiteit haar DesignLab geopend; een ontmoetingsplaats voor innovatie, creativiteit en inspiratie gericht op het verbinden van wetenschap en maatschappij door design. Het DesignLab brengt internationale en regionale partijen samen rond interdisciplinaire innovatieprojecten en geeft toegang tot het potentieel aan kennis en talent in en rond de universiteit. Daarnaast heeft het DesignLab de ambitie een nieuw type creatieve en hoog gekwalificeerde ontwerpers op te leiden.

Strategic Business Development:

Om binnen de universiteit verder invulling te kunnen gaan geven aan de aangescherpte ambitie *ondernemendheid* is in 2014 het *Strategic Business Development* ingericht. Met dit multidisciplinaire programma kan de universiteit sneller inspelen op actuele ontwikkelingen in de markt en daarmee meer synergie realiseren.

Wetenschappelijk onderzoek is steeds meer georganiseerd in consortia, netwerken en centres of excellence en via samenwerkingen tussen kennisinstellingen, bedrijfsleven en overheden. Om onze positie hierin te versterken is een multidisciplinaire benadering en intensieve (internationale) samenwerking met de andere kennisinstellingen en in consortia noodzakelijk.

Resultaat ontwikkeling

Het jaar 2014 is door de Universiteit Twente afgesloten met een geconsolideerd tekort van € 0,9 miljoen. Dit resultaat ligt hoger dan het voor 2014 begrote resultaat en het in 2013 gerealiseerde resultaat.

Uitgesplitst naar eenheden ziet de resultaatontwikkeling er als volgt uit:

Saldo van baten en lasten (M€)	Realisatie 2014	Begroting 2014	Realisatie 2013
1. Onderwijs & Onderzoek			
Faculteiten	3,0	- 4,0	-6,8
Onderzoeksinstituten	<u>- 0,6</u>	<u>- 2,0</u>	<u>- 1,8</u>
Totaal primair proces	2,4	- 6,0	- 8,6
2. Ondersteunende diensten	- 0,6	- 0,2	- 0,2
3. Centrale UT-eenheid	3,2	4,8	6,3
4. Gelieerde ondernemingen en minderheidsdeelnemingen	- 5,9	-	0,2
Totaal resultaat	- 0,9	- 1,4	- 2,3

Ad 1. Onderwijs & Onderzoek

Over 2014 behaalt het primaire proces een overschot van € 2,4 miljoen. Hiermee komt het beter uit dan het begrote tekort van € 6,0 miljoen. Een naar het primair proces doorgesluisde niet begrote prijscompensatie van het Rijk zorgt voor extra inkomsten. Door het niet of later invullen van vacatures vallen de personele lasten bij de faculteiten lager uit. Over de gehele linie hebben de faculteiten in 2014 minder uitgaven gedaan dan begroot. Eén van de faculteiten heeft met een kostenbesparing reeds geanticipeerd op aangekondigde bezuinigingen op het gebied van geormerkte rijksbijdrage voor deze faculteit.

Voor de onderzoeksinstituten valt het tekort lager uit door minder gelden door te sluizen naar de faculteiten.

Ad 2. Ondersteunende diensten

De diensten zijn met een tekort van € 0,6 miljoen lager uitgekomen dan het begrote tekort van € 0,2 miljoen. Deze ontwikkeling is toe te schrijven aan een bezuinigingstaakstelling waar slechts deels invulling aan kon worden gegeven. In de begroting van de Centrale UT-eenheid was hier reeds rekening mee gehouden.

Ad 3. Centrale UT-eenheid

Binnen de Centrale UT-eenheid worden de diverse centrale exploitaties verantwoord, zoals de verdeling van middelen, huisvesting, universitaire stimulering onderwijs en onderzoek, de verevening van sociale lasten en de mutaties in de diverse voorzieningen. Begroot was een overschot van € 4,8 miljoen. Het uiteindelijk resultaat is uitgekomen op een overschot van € 3,2 miljoen. De volledige afkoop van de renteswaps ad € 6,3 miljoen werkt negatief door in het resultaat. Hier tegenover staan meevallers door extra ontvangen rijksbijdrage als gevolg van aanpassing referentieraming, lagere huisvestingslasten en vrijval uit enkele voorzieningen.

Ad 4. Gelieerde ondernemingen en minderheidsdeelnemingen

In 2014 is op de gelieerde ondernemingen en minderheidsdeelnemingen een totaal negatief resultaat gerealiseerd van € 5,9 miljoen. Over 2013 was hier nog sprake van een winst van € 0,2 miljoen. Dit verlies is voornamelijk toe te schrijven aan een bijzondere waardevermindering in 2014 ten bedrage van € 4,4 miljoen met betrekking tot eerder gedane investeringen om ruimte verhuurbaar te maken.

Ontwikkeling kengetallen (enkelvoudig)

Solvabiliteit:

Voor de *solvabiliteit 1* (eigen vermogen/totale vermogen) is intern een bandbreedte van 0,30 tot 0,40 vastgesteld met een streefwaarde van 0,35. In 2014 komt de solvabiliteit 1 met 0,35 hoger uit dan over 2013 het geval was en is deze hiermee gelijk aan de vastgestelde streefwaarde.

De *solvabiliteit 2* ((eigen vermogen + voorzieningen)/totale vermogen) is over 2014 uitgekomen op 0,38 en heeft zich eveneens licht verbeterd in vergelijking met de waarde over 2013 van 0,37.

Liquiditeit:

Voor de *current ratio* (vlottende activa/kortlopende schulden) wordt een bandbreedte aangehouden van 0,5 tot 1,5 met een streefwaarde 1,0. Aan deze streefwaarde wordt ook per eind 2014 voldaan met een ratio van 1,10.

De financiële kengetallen zoals deze uit de enkelvoudige cijfers blijken geven het volgende beeld:

Financiële kengetallen (enkelvoudig)	Realisatie 2014	Realisatie 2013
Solvabiliteit 1 Definitie: eigen vermogen / totale vermogen	0,35	0,33
Solvabiliteit 2 Definitie: (eigen vermogen + voorzieningen) / totale vermogen	0,38	0,37
Liquiditeit (current ratio) Definitie: vlottende activa / kortlopende schulden	1,10	1,04
Liquiditeit (quick ratio) Definitie: (vlottende activa -/- voorraden) / kortlopende schulden	1,10	1,04
Rentabiliteit (%) (resultaat gewone bedrijfsvoering / totale baten uit gewone bedrijfsvoering) * 100%	1,6%	-0,7%

De begrippen *solvabiliteit 2* en *current ratio* spelen in de beoordeling van het weerstandsvermogen van de universiteit een belangrijke rol. Wijzigingen in deze kengetallen worden voornamelijk veroorzaakt door investeringen, resultaat en financiering.

Bestemming van het resultaat

Ingevolge artikel 2.9 lid 5 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek wordt het negatieve resultaat over het boekjaar 2014 onttrokken aan het eigen vermogen.

Ontwikkeling baten en lasten (incl. financiële baten en lasten)

Baten

Ontwikkeling baten (M€)	Realisatie 2014	Begroting 2014	Realisatie 2013
3.1 Rijksbijdrage	190,8	187,2	188,6
3.3 Collegegelden	19,9	20,3	19,2
3.4 Omzet tweede-geldstroom	24,0	20,8	23,5
3.4 Omzet derde-geldstroom	62,0	64,4	68,5
3.5 Overige opbrengsten	17,8	14,0	22,6
Totaal van de baten	314,5	306,7	322,4

In het jaar 2014 is de *Rijksbijdrage* met € 2,2 miljoen omhoog gegaan ten opzichte van 2013 en daarmee op € 190,8 miljoen uitgekomen. De realisatie voor 2014 ligt ook hoger dan begroot, hetgeen is toe te schrijven aan ontvangen loon-/prijscompensaties en aanpassing van de referentieraming.

De inkomsten uit *collegegelden* zijn voor 2014 op € 19,9 miljoen uitgekomen. Dit is een stijging van € 0,7 miljoen ten opzichte van 2013. Deze stijging is het gevolg van meer inkomsten uit collegegelden uit instellingstarieven. De inkomsten vallen € 0,4 miljoen lager uit dan begroot als gevolg van een lichte daling in de studentaantallen ten opzichte van 2013.

De inkomsten uit collegegelden zijn als volgt te verdelen over wettelijk tarief en instellingstarief:

Uitsplitsing collegegelden (M€)	Realisatie 2014	Realisatie 2013
Wettelijk tarief collegegelden	15,4	15,6
Instellingstarief collegegelden	4,5	3,6
Totaal collegegelden	19,9	19,2

Ten aanzien van de *Omzet tweede en derde geldstroom* zien we een daling in de omzet van € 92,0 miljoen in 2013 naar € 86,0 miljoen in 2014. Deze daling zit voornamelijk in lagere inkomsten die de universiteit in 2014 van de nationale overheid heeft ontvangen.

De *overige opbrengsten* kwamen in 2014 uit op € 17,8 miljoen (2013: € 22,6 miljoen). In onderstaande tabel wordt een nadere specificatie gegeven:

3.5 Overige opbrengsten (M€)	Realisatie 2014	Realisatie 2013
3.5.1 Verhuur onroerend goed *	6,2	6,1
3.5.2 Detachering personeel *	1,1	1,4
3.5.3 Overige:		
- Cateringactiviteiten	1,1	1,0
- Subsidieregelingen, cursussen en congressen	1,4	1,5
- Bijdrage aan studentenvoorzieningen	0,6	0,5
- Doorberekende energie	0,9	0,8
- Omzet resultaatprojecten *	0,0	0,5
- Dienstverlening, doelsubsidie, leermiddelen	6,5	10,8
	10,5	15,1
Totaal	17,8	22,6

*) : cijfers 2013 aangepast in verband met vergelijkingsdoeleinden

De daling in de overige opbrengsten ten opzichte van 2013 bedraagt € 4,8 miljoen. In 2013 waren er enkele éénmalige baten bij zowel de universiteit (€ 1,7 miljoen; o.a. teruggaaf basispremie WAO/WIA, activering aandeel in deelneming The Gallery BV, koopsom HTF) als de gelieerde instellingen (€ 1,3 miljoen; exploitatiesubsidie CMI, vrijval van een in het verleden aangegane lening). Verder zien we dalingen in de opbrengsten uit detacheringen en bestemmingsfondsen en wordt een deel van 3TU-gelden niet langer uit een subsidie bekostigd, maar is dit onderdeel geworden van het aandeel sectorplan techniek binnen de rijksbijdrage.

Ten aanzien van de inkomsten uit de zogenaamde *resultaatprojecten* heeft de universiteit in 2014 een aanpassing in de administratieve verantwoording doorgevoerd, waardoor de volledige omzet op deze projecten voor 2014 te splitsen is naar inkomsten uit verhuur onroerend goed (3.5.1) en inkomsten uit detachering personeel (3.5.2). De vergelijkende cijfers voor 2013 zijn hierop, voor zover mogelijk, ook gewijzigd. Een bedrag van € 1,0 miljoen is voor

2013 in mindering gebracht bij de resultaatprojecten en verschoven naar verhuur onroerend goed (€ 0,8 miljoen) en detachering personeel (€ 0,2 miljoen). Het resterende deel van de omzet resultaatprojecten 2013 ad € 0,5 miljoen is niet toerekenbaar aan één van deze beide categorieën.

Lasten

Ontwikkeling lasten (M€)	Realisatie 2014	Begroting 2014	Realisatie 2013
4.1 Personele lasten	193,0	199,6	202,0
4.2 Afschrijvingen	27,6	21,9	24,9
4.3 Huisvestingslasten	23,2	25,2	20,8
4.4 Overige lasten	61,0	57,0	72,6
Totaal van de lasten	304,8	303,7	320,3

De *lasten* zijn in 2014 met € 15,5 miljoen gedaald ten opzichte van 2013 (= 4,8%). Door een vermindering van het personeelsbestand van de universiteit vallen de daarmee samenhangende salarislaster aanzienlijk lager uit (€ 3,6 miljoen). De reserveringen voor vakantiedagen en –gelden vallen eveneens lager uit (€ 1,3 miljoen). Verder is er per saldo dit jaar € 1,9 miljoen minder gedoteerd/vrijgevallen in het kader van de personele voorzieningen en vallen de betaalde pensioenpremies € 0,8 miljoen lager uit. De overige personele lasten vallen € 1,0 miljoen lager uit (o.a. lagere kosten inzet niet bij UT aangesteld personeel (€ 0,3 miljoen), lagere kosten keuzemodel (€ 0,2 miljoen) en lagere geschenkkosten (€ 0,2 miljoen)).

De *afschrijvingen* zijn voor 2014 met € 2,7 miljoen gestegen in vergelijking met 2013. Enerzijds is er sprake van een stijging door een bijzondere waardevermindering materiële vaste activa van € 4,4 miljoen binnen gelieerde onderneming Holding Technopolis Twente B.V. Anderzijds zijn de afschrijvingslasten gedaald door desinvesteringen gebouwen jaar 2013 (€ 1,0 miljoen lagere afschrijvingslast) en afwaardering ITC gebouw Hengelosestraat eind 2013 en verkoop Stadsweide in juni 2014 waardoor op beide gebouwen in 2014 minder is afgeschreven in vergelijking met 2013 (€ 0,5 miljoen lagere afschrijvingslast).

De *huisvestingslasten* zijn in 2014 met € 2,4 miljoen gestegen naar € 23,2 miljoen. In 2014 zijn onderhoudskosten gebouwen UT (€ 0,7 miljoen) en inrichtingskosten Designlab (€ 0,4 miljoen) ten laste van de exploitatie geboekt. Daarnaast stegen de modificatiekosten voor gebouwen (€ 0,8 miljoen) en de huurkosten gebouw Stadsweide (€ 0,3 miljoen).

De *overige instellingslasten* bedroegen € 61,0 miljoen in 2014. Dit is € 11,6 miljoen lager dan in 2013 het geval was. In het jaar 2014 is er voor € 2,8 miljoen vrijgevallen uit de gevormde voorzieningen, terwijl er in 2013 nog voor € 5,1 miljoen gedoteerd werd (o.a. de gevormde voorzieningen voor afgegeven garanties). Tevens is in 2013 voor € 4,1 miljoen aan bijzondere lasten geboekt, zijnde een waardevermindering van één der gebouwen van de universiteit (€ 3,4 miljoen) en een afwaardering van diverse eerder gedane investeringen bij een gelieerde instelling (€ 0,7 miljoen). Dergelijke lasten waren er niet in 2014.

Financiële baten en lasten

Ontwikkeling (M€)	Realisatie 2014	Begroting 2014	Realisatie 2013
5.1 Rentebaten	0,4	0,0	0,3
5.2 Rentelasten	- 11,1	- 4,4	- 4,9
Saldo financiële baten en lasten	- 10,7	- 4,4	- 4,6

Het college van bestuur van de universiteit heeft eind 2014 besloten om de variabele rente op de lopende leningen om te zetten in vaste rente. Als gevolg hiervan is de derivatenportefeuille voortijdig beëindigd. De afkoop hiervan ad € 6,3 miljoen is volledig verantwoord in het resultaat over 2014 en verklaart de stijging van de rentelasten ten opzichte van realisatie 2013 en begroting 2014.

Kasstroom en investeringen

Kasstroomoverzicht (M€)	Realisatie 2014	Realisatie 2013
Kasstroom uit:		
- Operationele activiteiten	25,2	24,4
- Investeringsactiviteiten	- 5,8	- 11,3
- Financierings- en overige activiteiten	- 7,3	- 3,7
- Overige balansmutaties	0,0	0,8
Toename van de kasstroom	12,1	10,2

De kasstroom uit operationele activiteiten wordt bepaald door het resultaat exclusief rentelasten en inclusief minderheidsdeelnemingen (€ 9,8 miljoen), de afschrijvingen (€ 27,6 miljoen), de mutaties in de voorzieningen (- € 5,7 miljoen), een afname van de vorderingen (€ 16,3 miljoen), een afname van de schulden (€ 12,1 miljoen), alsmede door de kasstroom uit het saldo rente van - € 10,7 miljoen waaronder een uitgave van € 6,3 miljoen als gevolg van de afkoop renteswaps.

De investeringen in gebouwen bedroegen in 2014 € 10,2 miljoen. In apparatuur werd voor € 0,7 miljoen geïnvesteerd. De in 2014 verantwoorde desinvestering van € 4,1 miljoen is toe te schrijven aan de verkoop in 2014 van een gebouw van de universiteit. Het saldo van investeringen en desinvesteringen in financieel vaste activa bedraagt € 1,0 miljoen negatief door ontvangen aflossingen en overheveling van vorderingen < 1 jaar van de financieel vaste activa naar de vlottende activa.

De kasstroom uit financieringsactiviteiten bestaat louter uit aflossingen op langlopende schulden, te weten een aflossing van € 5,2 miljoen uit de overeenkomst met het Ministerie van Financiën (schatkistbankieren), een aflossing op een hypothecaire lening van € 1,9 miljoen en een aflossing van een lening bij de BNG van € 0,2 miljoen.

In 2014 waren er geen overige balansmutaties.

Eigen vermogen / reserves

Financieringsstructuur (M€)	Realisatie 2014		Realisatie 2013	
Eigen vermogen	148,9	33%	149,8	32%
Voorzieningen	14,8	3%	20,5	4%
Schulden	281,0	64%	300,3	64%
Totaal	444,7		470,6	

De staat van baten en lasten sluit met een tekort van € 0,9 miljoen. Het tekort is in mindering gebracht op het eigen vermogen. Ultimo 2014 bedroeg het eigen vermogen € 148,9 miljoen (2013: € 149,8 miljoen), waarvan € 5,0 miljoen (2013: € 10,4 miljoen) betrekking heeft op geconsolideerde rechtspersonen.

Deelnemingen

De Universiteit Twente is de beste Nederlandse universiteit op het gebied van valorisatie. Dit betekent dat de universiteit uitstekend in staat is wetenschappelijke kennis te vertalen voor maatschappelijk en economisch nut. Dit is naast onderwijs en onderzoek één van de kerntaken van universiteiten.

De universiteit investeert in de toekomst en blijft onverkort investeren in de herstructurering en versterking van de economie. Hierdoor worden via innovatieve en creatieve concepten ontwikkelingen mogelijk, zoals de realisatie van het centrum voor innovatieve bedrijven The Gallery en het DesignLab op de campus. Daarnaast wordt de samenwerking met derden steeds intensiever. De universiteit stimuleert ondernemerschap door regio breed het projectmatig werken te versterken en financieringsmogelijkheden te verbeteren. Het Business Development Team van de universiteit en daarnaast Kennispark Twente, waarin de universiteit in een brede samenwerking haar valorisatie-activiteiten heeft ingebracht, zijn sterke motoren voor deze ondernemende activiteiten van de universiteit. Ze ondersteunen de universiteit met de realisatie van regionale economische groeidoelstellingen die worden uitgedrukt in de creatie van opbrengsten, banen en investeringen. De infrastructuur voor het stimuleren van ondernemerschap is daarmee gelegd. Voor startende ondernemers zijn de middelen, kennis en infrastructuur op en rondom de campus zeer toegankelijk.

Holding Technopolis Twente B.V. (HTT B.V.) is voor het begeleiden van de valoriserende activiteiten het verlengstuk van de universiteit. HTT B.V. heeft hiervoor geen eigen valorisatiebeleid, maar beheert de bestaande eigendommen namens de universiteit en wordt als valorisatiemiddel gebruikt. Uitgangspunt daarbij is dat vooral in de regio mogelijkheden worden gecreëerd voor het kunnen starten van ondernemingen en het creëren van groei van de werkgelegenheid. De universiteit verwacht in de loop van 2015 een nieuwe visie op valorisatie te hebben ontwikkeld. Activiteiten en faciliteiten die ondernemerschap met de universiteit verbinden zijn daarvan een onderdeel. Deze nieuwe visie zal een belangrijk uitgangspunt vormen voor de door HTT B.V. te hanteren strategie.

Het aantal deelnemingen van HTT B.V. is gegroeid van tien deelnemingen in 2006 naar vierenvestig ultimo 2014. De oorspronkelijke deelnemingen betroffen vooral deelnemingen

waarin vastgoed van de universiteit werd ondergebracht, en in een aantal gevallen geëxploiteerd. Dit is de laatste jaren uitgebreid met een groot aantal deelnemingen met een sterk valoriserend karakter en fondsen die in valoriserende ondernemingen deelnemen. In 2015 zal gewerkt gaan worden aan een governance structuur die beter aansluit op de organisatie van HTT B.V., haar activiteiten en de opnieuw te ontwikkelen valorisatievisie, waarbij er een goed evenwicht moet zijn tussen de belangen van de diverse stakeholders.

De exploitatieresultaten van de deelnemingen samen vertoonden over 2014 een negatief resultaat van € 5,4 miljoen. Door externe ontwikkelingen is eind 2013 besloten de activiteiten van één van de deelnemingen niet meer op de campus van de universiteit te huisvesten. In 2014 zijn investeringen gedaan om de hiervoor casco gehuurde ruimte verhuurbaar te maken, teneinde de financiële effecten van de huurverplichting te beheersen. Per ultimo 2014 is de realiseerbare waarde ingeschat op basis waarvan van de investeringen in 2014 een bedrag van € 4,4 miljoen als een bijzonder waardeverminderverslies is opgenomen in het geconsolideerde resultaat van HTT B.V.

Een overzicht van de deelnemingen is op pagina 183 opgenomen.

Financiering

De universiteit heeft voor de financiering van het vastgoed een financieringsovereenkomst met het Ministerie van Financiën afgesloten. De faciliteit bestaat oorspronkelijk uit een 30-jarige lening ad € 150 miljoen en een rekening-courant krediet ad € 21 miljoen. De restant hoofdsom van de lening bedroeg eind 2014 € 134,2 miljoen, waarvan € 5,3 miljoen een aflossing binnen 1 jaar betreft en als kortlopende schuld in de balans gepresenteerd is. Naast deze kredietfaciliteit heeft de universiteit ook een vastrentende lening bij de ASN bank met een restant hoofdsom van € 2,4 miljoen ultimo 2014, waarvan € 1,8 miljoen een aflossing binnen 1 jaar betreft en als kortlopende schuld in de balans gepresenteerd is.

Opgenomen leningen kredietinstellingen (totaal lang- en kortlopend) ultimo jaar (M€)	2014	2013
Ministerie van Financiën	134,2	139,4
ASN	2,4	4,2
Totaal enkelvoudig	136,6	143,6

De leningen bij het Ministerie van Financiën hadden een variabele rente. Om het renterisico op deze leningen te mitigeren werd tot medio december 2014 gebruik gemaakt van rentederivaten. In december is door het College van Bestuur besloten om de rentederivaten voortijdig te beëindigen en de variabel rentende leningen om te zetten in leningen met een vaste rente. De fixatie van deze leningen is geëffectueerd in 2015.

De randvoorwaarden voor de processen van sturen, beheersen en bewaken van de financiële positie en geldstromen van de Universiteit Twente zijn vastgelegd in een door het College vastgesteld en de Raad van Toezicht goedgekeurd treasurystatuut. De uitgezette en opgenomen gelden zijn in overeenstemming met de "Regeling beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek 2010". De universiteit hanteert in haar

treasurystatuut een tweetal normen teneinde de renterisico's te kunnen beheersen. Hiermee wordt voorkomen dat er zowel op korte termijn als op lange termijn (te) grote fluctuaties in de rentelasten zullen ontstaan. Ten aanzien van de korte termijn risicopositie wordt een kasgeldlimiet bepaald en gehanteerd en ten aanzien van de lange termijn risicopositie wordt een rente-risico-norm bepaald en gehanteerd.

Kasgeldlimiet 2014:

De kasgeldlimiet is een sturings- en verantwoordingsinstrument ter beperking van het renterisico op de korte schuld met een rentetypische looptijd van korter dan een jaar. Als grondslag van de toegestane omvang van de kasgeldlimiet wordt de omvang van de jaarbegroting per 1 januari aangehouden. De omvang van de kasgeldlimiet is in het treasurystatuut van de universiteit bepaald op 20%. Dit percentage is ontleend aan de wet Fido. Ten slotte wordt het berekende bedrag getoetst aan de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet. Indien de werkelijke omvang lager is dan de toegestane omvang, is er sprake van ruimte. Indien de werkelijke omvang hoger is, dan is er sprake van overschrijding. De vlottende kort gefinancierde schuld is in 2014 als volgt bepaald:

Langlopende variabel rentende leningen (M€)	Stand ultimo Q1/2014	Stand ultimo Q2/2014	Stand ultimo Q3/2014	Stand ultimo Q4/2014
MinFin - variabel 3 maands euribor	134	134	134	134
Swaps	75	75	75	-
Vlottende kort gefinancierde schuld	59	59	59	134

Kasgeldlimiet 2014 (M€)	Q1/2014	Q2/2014	Q3/2014	Q4/2014
Omvang begroting 2014	307	307	307	307
Toegestane kasgeldlimiet:				
in procenten van de grondslag	20%	20%	20%	20%
in bedrag	61	61	61	61
Vlottende kort gefinancierde schuld (a)	59	59	59	134
Tegoeden in rekening courant (b)	36	33	18	11
Overige uitstaande middelen (c)	35	60	70	70
Totale netto vlottende schuld (a-b-c)	- 12	- 34	- 29	53
Toegestane kasgeldlimiet	61	61	61	61
Ruimte	73	95	90	8

De stijging in de vlottende kort gefinancierde schuld van € 59,0 miljoen ultimo Q3-2014 naar € 134,0 miljoen ultimo Q4-2014 is een gevolg van het besluit door het College van Bestuur in december 2014 om de rentederivaten voortijdig te beëindigen.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de universiteit binnen de toegestane kasgeldlimiet blijft.

Renterisiconorm 2014

De renterisiconorm heeft als doel het renterisico op de vaste schuld te beperken. Door middel van deze norm wordt een kader gesteld, waarmee een zodanige opbouw van de langlopende leningen wordt bereikt dat het renterisico uit hoofde van renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. In het treasurywettelijk kader van de universiteit is het percentage dat jaarlijks maximaal mag worden geherfinancierd c.q. waarvan de rente mag worden aangepast vastgesteld op 20%.

Renterisico op de vaste schuld (M€)	2014	2015	2016	2017
1a Renteherziening op vaste schuld o/g	-	-	-	-
1b Renteherziening op vaste schuld u/g	-	-	-	-
2 Renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	-	-	-	-
3a Nieuw aangetrokken schuld	-	-	-	-
3b Nieuw uitgezette lange leningen	-	-	-	-
4 Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a-3b)	-	-	-	-
5 Betaalde aflossingen	7,0	7,1	5,9	5,3
6 Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	-	-	-	-
7 Renterisico op de vaste schuld (2+6)	-	-	-	-
<i>Renterisiconorm</i>				
8 Vaste schuld per 1 januari	79,2	2,4	129,4	123,6
9 Vastgesteld %	20%	20%	20%	20%
10 Renterisiconorm	15,8	0,5	25,9	24,7
7 Renterisico op de vaste schuld (=7)	-	-	-	-
Ruimte (10-7)	15,8	0,5	25,9	24,7

De berekende renterisiconorm en ruimte zijn een afgeleide van de vaste schuld per 1 januari. Deze vaste schuld is per 1 januari 2015 lager dan per 1 januari 2014 door de omzetting van de swaps van een vaste schuld naar een variabele schuld. Door het in 2015 omzetten van de variabel rentende leningen in leningen met een vaste rente is de vaste schuld per 1 januari 2016 en 1 januari 2017 hoger dan per 1 januari 2015.

Uit bovenstaande opstelling blijkt dat in 2014 is voldaan aan de vastgestelde renterisiconorm.

Financiering private activiteiten met publieke middelen

Als private activiteiten worden aangemerkt die activiteiten die geen rechtstreekse relatie hebben met de kernactiviteiten van de universiteit. Tot de kernactiviteiten van de universiteit behoren onderwijs en onderzoek, alsmede kennisvalorisatie en activiteiten ten behoeve van de universitaire gemeenschap in ruime zin. Inzet van restcapaciteit van personeel wordt niet aangemerkt als een private activiteit. Immers, als eenmaal de keuze is gemaakt voor een bepaalde wijze van organiseren, is de inzet van deze restcapaciteit geen doel op zich, maar een afgeleide van de situatie. Het rendabel maken van de restcapaciteit – tegen de integrale kostprijs – wordt niet gezien als een private activiteit.

Continuïteitsparagraaf

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) heeft eind 2013 de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo) uitgebreid met een Continuïteitsparagraaf. Doel hiervan is de besturen inzicht te laten geven in de financiële gevolgen van het gevoerde beleid om zo uiteindelijk de bestuurskracht in het onderwijs te versterken.

Algemeen

De door de universiteit vastgestelde toekomst visie "Vision 2020" is leidend in de doelstellingen voor de komende jaren, waarmee invulling gegeven gaat worden aan de kernwaarden *maatschappijgericht, synergie gedreven, ondernemend en pionierend en internationaal georiënteerd*.

Dit zal tot uitdrukking komen in het versterkt inzetten op het gericht innovatief combineren in onderzoek en in onderwijs, waarbij de universiteit voorop wil lopen met vernieuwende, toepasbare kennis en een uniek onderwijsaanbod in een onderscheiden omgeving. Onze campus ontwikkelt zich hierbij tot een inspirerende ontmoetingsplaats voor wetenschappers en studenten; een internationale ontmoetingsplaats.

Meer dan voorheen zal kennis worden ontwikkeld in en voor een internationale context met internationale partners, waarbij we in belangrijke mate internationaal gefinancierd worden. Door de combinatie van wetenschappelijke excellentie, ondernemendheid en internationale oriëntatie zal onze maatschappelijke impact verder doorgroeien en worden we nog meer bepalend voor de regionale innovatiekracht.

Voor 2015 blijft de onderwijsagenda topprioriteit. Het in 2013 ingevoerde nieuwe onderwijsmodel en de start van het University College ATLAS resulteren in een aanzienlijke inhoudelijke kwaliteitsverbetering en verdere internationale profilering. Daarnaast blijven we ons richten op hoogwaardig onderzoek. Om de financieringsbasis van ons onderzoek verder te verbreden, breiden wij onze actieve benadering van nationale en internationale fondsen uit. Enerzijds gebeurt dit door te sturen op de kwaliteit van de onderzoeks-aanvragen, anderzijds door nauwkeurig de nationale en internationale trends in financiering te monitoren en hierop te anticiperen.

De campus is als living lab de etalage van ons unieke onderwijs en onderzoek en speelt hiermee een onderscheidende rol in de realisatie van onze strategie. Om de internationale profilering van de universiteit ook op de campus nog meer vorm te geven zal het aanbod en de diversiteit van huisvesting verder worden vergroot.

Financieel

De universiteit heeft vanuit haar specifieke rol de afgelopen vijftig jaar blijvend geïnvesteerd in de kwaliteit van haar onderwijs en onderzoek en in de ontwikkeling van nieuwe (combinaties van) disciplines die een antwoord geven op de maatschappelijke vraagstukken van morgen. In unieke samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen is de universiteit er in geslaagd om Twente te transformeren naar een kennisintensieve regio. De Universiteit Twente is klaar voor de toekomst en wil haar unieke profiel en hiermee de maatschappelijke impact verder kunnen versterken. Hiervoor zijn initiatieven in voorbereiding én uitvoering die voor een nieuwe impuls aan de regio (en daarbuiten) kunnen zorgen en waarmee we onze onderscheidende positie in het wetenschapsstelsel verder uitbouwen, blijven bijdragen aan de gewenste diversiteit van het bestel en waarmee tegemoetgekomen wordt aan de verwachtingen van het Ministerie van OCW, de provincie, de regio, het bedrijfsleven en onze overige partners. Deze initiatieven vragen echter stuk voor stuk extra geld, vaak in de opstartfase, soms ook structureel. Onze financiële middelen beperken ons echter in de realisatie van deze initiatieven. De afgelopen jaren heeft de universiteit veel gericht geïnvesteerd in onderzoek en onderwijs. Een belangrijk deel van de financiering van de universiteit, de FES middelen, is weggefallen en in toenemende mate wordt de universiteit gedwongen zich te financieren met externe projecten. Deze zijn doorgaans niet kostendekkend en vereisen medefinanciering uit eigen middelen, de zogenaamde matching. Hierdoor is onze solvabiliteit teruggelopen en dreigen we hiermee de grenzen (waaronder de wettelijke grenzen) van onze financiële mogelijkheden te bereiken, waardoor de universiteit op termijn mogelijk gedwongen wordt zich te perken tot haar traditionele academische taken (onderzoek, onderwijs en beperkte economische valorisatie) en zal er slechts in beperkte mate sprake kunnen zijn van verdere versterking van de regionale economie en sociaal-maatschappelijke structuur en innovatie daarvan.

Vanuit de voorgaande context is de meerjarenbegroting 2015-2019 opgesteld. In navolging op het beleid van voorgaande jaren zal de universiteit zich blijven richten op kostenbeheersing. Aan de andere kant zullen de komende jaren extra middelen worden ingezet op het gebied van verdere digitalisering van het onderwijs, internationalisering en strategisch personeelsbeleid. Hiermee verwacht de universiteit invulling te kunnen geven aan de VSNU afspraak met de Minister om in 2015-2017 jaarlijks te blijven investeren in kwaliteitsverbetering van het onderwijs in het kader van de invoering van het Sociaal Leenstelsel. De invoering van het leenstelsel, dat vanaf 2018 effect zal gaan hebben, is nog niet in de meerjarencijfers van de universiteit verwerkt. Het lijkt waarschijnlijk dat deze extra middelen op basis van prestatieafspraken zullen worden toegekend.

In de eerste bekostigingsbrief 2015 zijn ook de meerjarige effecten van het Nationaal Onderwijsakkoord weergegeven. De (tijdelijke) effecten van dit akkoord hebben wij voorzichtig ingeschat en verwerkt in de meerjarig begrote cijfers.

Gezien de positieve uitkomsten van de tussentijdse review van de prestatie- en profileringsafspraken hebben wij ons procentueel aandeel in de prestatieafhankelijke middelen in deze begroting gehandhaafd.

Voor de jaren 2015-2017 is het streven onderstaande enkelvoudige resultaatontwikkeling te realiseren:

Baten (enkelvoudig)	2014	2015 *	2016 *	2017 *
Rijksbijdrage	190,8	191,1	190,9	189,3
College-, cursus en examengelden	19,9	20,0	20,5	21,0
Baten werk in opdracht van derden	86,0	85,1	86,3	84,4
Overige baten	15,1	13,2	11,9	12,0
Totaal baten	311,8	309,4	309,6	306,7

Lasten (enkelvoudig)	2014	2015 *	2016 *	2017 *
Personeelslasten	191,8	205,3	206,0	205,6
Afschrijvingen	21,4	21,6	21,2	20,9
Huisvestingslasten	22,9	22,8	23,6	23,6
Overige lasten	60,9	57,7	56,8	52,7
Totaal lasten	297,0	307,4	307,6	302,8

Saldo baten en lasten	14,8	2,0	2,0	3,9
Saldo financiële bedrijfsvoering	- 9,8	- 4,4	- 4,3	- 4,2
Saldo buitengewone baten en lasten	-	-	-	-

Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	5,0	- 2,4	- 2,3	- 0,3
Resultaat deelnemingen	- 5,5	-	-	-
Totaal resultaat (enkelvoudig)	- 0,5	- 2,4	- 2,3	- 0,3

*) gebaseerd op de begroting 2015-2019 zoals goed gekeurd d.d. 18 december 2014 door de Raad van Toezicht. Gepresenteerde cijfers zijn niet aangepast naar aanleiding van realisatie 2014.

Investeringsen

De universiteit heeft hoge ambities ten aanzien van het voorzieningenniveau en de uitstraling van haar campus. Deze campus zal vanuit de Vision 2020 doelstellingen een continue bijdrage gaan leveren aan het gewenste inspirerende leer-, werk- en (internationaal) ontmoetingsklimaat. Hiervoor zullen de komende jaren blijvend investeringen gedaan worden. In lijn hiermee zal additioneel geïnvesteerd worden in de herontwikkeling van een aantal gebouwen om het mogelijk te maken één van de faculteiten die nu nog buiten de campus is gehuisvest ook op de campus onder te kunnen brengen. Deze investeringen zullen uit eigen middelen gefinancierd kunnen worden en passen binnen de gestelde randvoorwaarden van solvabiliteit en liquiditeit.

Activa (enkelvoudig)	2014	2015 *	2016 *	2017 *
Vaste activa:				
- Immateriële vaste activa	-	-	-	-
- Materiële vaste activa	259,4	264,1	264,5	258,1
- Financiële vaste activa	19,6	28,6	29,7	29,9
Totaal vaste activa	279,0	292,7	294,2	288,0
Totaal vlottende activa	152,3	142,7	132,9	133,6
Totaal activa (enkelvoudig)	431,3	435,4	427,1	421,6

Passiva (enkelvoudig)	2014	2015 *	2016 *	2017 *
Eigen vermogen:				
- Algemene reserve	144,1	145,4	143,0	142,7
- Bestemmingsreserve publiek **	2,0	2,0	2,0	2,0
- Bestemmingsreserve privaat **	3,0	3,0	3,0	3,0
- Bestemmingsfonds publiek	-	-	-	-
- Bestemmingsfonds privaat	-	-	-	-
Totaal eigen vermogen	149,1	150,4	148,0	147,7
Voorzieningen	14,7	20,1	20,1	20,1
Langlopende schulden	129,5	123,6	118,3	113,0
Kortlopende schulden	138,0	141,3	140,7	140,8
Totaal passiva (enkelvoudig)	431,3	435,4	427,1	421,6

*) gebaseerd op de begroting 2015-2019 zoals goed gekeurd d.d. 18 december 2014 door de Raad van Toezicht. Gepresenteerde cijfers zijn niet aangepast naar aanleiding van realisatie 2014.

***) 2015 -2017 gebaseerd op verdeling 2014

Bovengenoemd beleid resulteert in een *solvabiliteit 1* (eigen vermogen / totaal vermogen) van de universiteit die de komende jaren stabiliseert rond de 35% die ook in 2014 behaald is. Hiermee wordt voldaan aan de interne streefwaarde van 35%. De *solvabiliteit 2* ((eigen vermogen + voorzieningen) / totaal vermogen) stijgt de komende jaren richting de 40%.

Personeel

Met OCW is de prestatieafspraken gemaakt dat de generieke overhead binnen de universiteit teruggedrongen gaat worden. De verwachting hierbij is dat de universiteit eind 2015 onder de gestelde overheadgrens uitkomt en dat deze de komende jaren zal stabiliseren.

Binnen het wetenschappelijk personeel verwachten wij voor de komende jaren een stabiel beeld. Daarnaast zetten wij de komende jaren in op groei in het aantal promovendi. Dit past binnen het ingezette beleid van de universiteit om in samenwerking met de regio, het bedrijfsleven en externe netwerken en strategische relaties de onderzoekscapaciteit verder te

profilieren en te versterken en aan te laten sluiten op het nationale en internationale onderzoek- en innovatiebeleid zoals het topsectorenbeleid van het Kabinet en EU programma Horizon 2020.

Vooruitzichten personeel en studenten

Personeel (fte):	2014	2015	2016	2017
WP:				
- Hoogleraar	134	136	138	140
- UHD	134	130	128	128
- UD	260	270	275	276
- Docent	101	96	91	87
- Onderzoeker	278	283	286	289
- Promovendus	599	635	669	690
Totaal WP	1.506	1.550	1.587	1.610
OBP	1.098	1.090	1.072	1.060
Totaal personeel	2.604	2.640	2.659	2.670

Studenten aantallen	9.265	9.275	9.300	9.325
----------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Risico's en onzekerheden

De Universiteit Twente is een relatief kleine en jonge Campusuniversiteit. Door de huidige historisch bepaalde financiering wordt de universiteit geconfronteerd met beperkingen in haar budgettering. De kostbare technische infrastructuur drukt mede door het beperkte studentaantal zwaar op de beschikbare financiën. Daarnaast hebben wij te maken met hoge kosten die een volwaardige en internationaal georiënteerde campus met zich meebrengt.

Door een combinatie van naar verhouding beperkte financiering en hogere kosten door de specifieke aard van de universiteit moet de universiteit binnen krappe financiële marges opereren. Ontwikkelingen als het wegvallen van de FES middelen, de grote infrastructurele vervangingsvraag op de campus en de toenemende noodzaak van cofinanciering in nationale en voornamelijk Europese projecten (Horizon2020) versterken de financiële druk. Door deze ontwikkelingen dreigen we onze gewaardeerde rol in het Nederlandse en Europese wetenschappelijk landschap op het hoogste niveau onvoldoende te kunnen invullen en laten we kansen voor zowel de regio Twente als voor de BV Nederland onbenut.

Risicomanagement, Control en Kwaliteitszorg

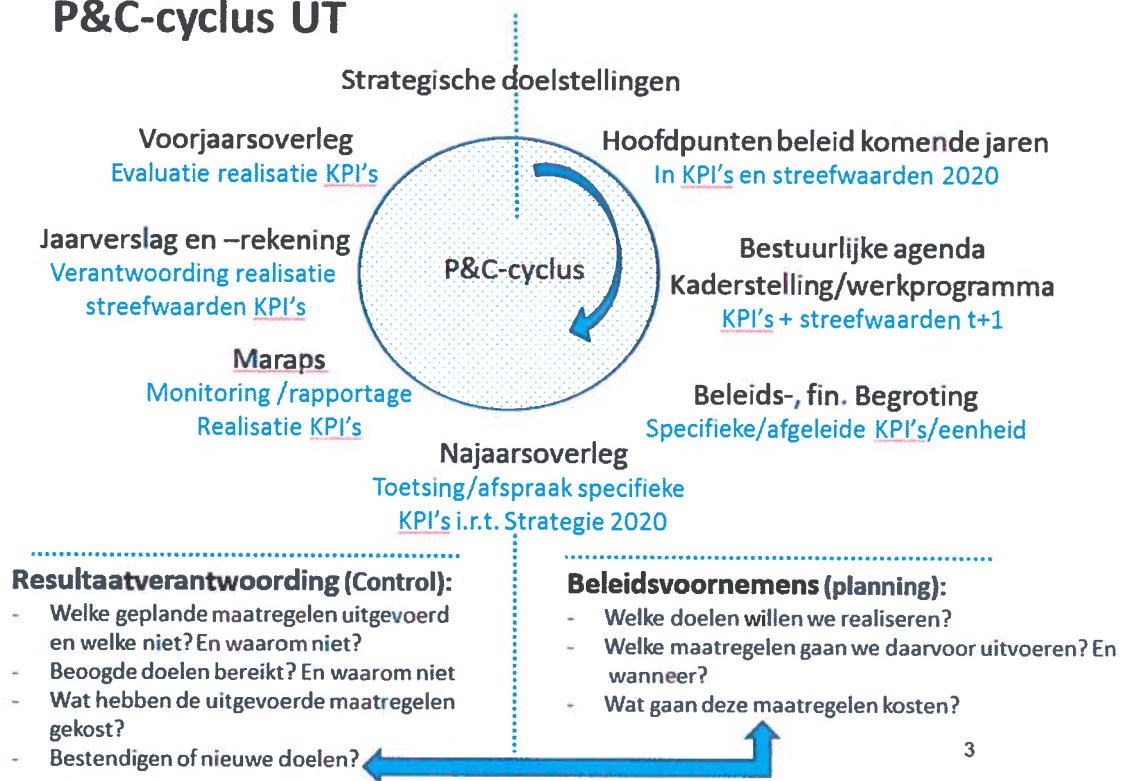
Werking en Opzet

Risicomanagement, control en kwaliteitszorg zijn deels synoniemen en hebben een beheerste organisatie en daarbinnen een voorspelbaar verloop van processen tot doel.

Binnen de universiteit is het de afgelopen paar jaar gemeengoed geworden dat op vaste momenten in het jaar strategische- en afgeleide beleidsdoelstellingen worden bepaald, de voortgang van de realisatie wordt gemonitord en tussentijds afwijkingen van de beleidsplannen

worden gerapporteerd. Uiteindelijk wordt verantwoording afgelegd over hetgeen is gerealiseerd. Dit geheel van "checks & balances" vindt plaats binnen de P&C-cyclus.

P&C-cyclus UT

Risicogebieden (bedreigingen én kansen)

Periodiek, per kwartaal of zo vaak als noodzakelijk wordt geacht, wordt een min of meer vaste set van geïdentificeerde strategische risico's gemonitord. Als risicogebieden kennen we: Onderwijs, Onderzoek, Personeel, Financiën en overige bedrijfsvoeringsaspecten.

Beheersingsmaatregelen

Het risicomanagement van de universiteit richt zich vooral op het realiseren van de strategische doelstellingen. In de beheersing van de operationele en procesrisico's is voorzien door het opstellen van handboeken (bijv. Werk voor Derden), interne richtlijnen (bijv. Bestuurs- en beheersreglement (BBR), mandaatregeling en regeling nevenwerkzaamheden) en externe wetgeving.

Beheersingsmaatregelen op strategische risico's worden op verschillende niveau's en op verschillende momenten ingezet waarbij de volgende vragen worden gesteld:

1. Welke (beleids-)maatregelen zijn nodig om het gedefinieerde einddoel te bereiken?
2. Welke maatregelen worden getroffen wanneer de dreiging concreet is dat het doel niet wordt gerealiseerd?

De periodieke monitoring binnen de universiteit is er op gericht om tijdig afwijkingen van het plan te detecteren en is daarmee de ultieme beheersingsmaatregel. In alle gevallen wordt na een constatering van een dreigende afwijking het gesprek aangegaan met de

verantwoordelijken, waar nodig vindt een onderzoek plaats naar de oorzaken en worden bijsturingsmaatregelen getroffen. Aard en oorzaken van afwijkingen zijn uitaard zeer divers en zijn niet uitputtend te benoemen.

De ontwikkelingen in bovenstaande indicatoren, de werking van de ingezette maatregelen en de onderkende risico's worden periodiek als managementrapportage geagendeerd in het College van Bestuur, Raad van Toezicht en Universiteits Raad en ter informatie gezonden aan het management binnen de universiteit.

Hieronder zijn per risicogebied kort de risico's, te treffen maatregelen, KPI's en resultaat aangegeven.

1. Onderwijs:

Risico's: niet behalen van targets met betrekking tot instroom, doorstroom en uitstroom. Niet voldoen aan kwaliteitscriteria en -oordelen OW. Niet voldoen aan OCW-prestatieafspraken.

Maatregelen: Periodieke monitoring (KPI's zie onder), managementgesprekken, Agendering risico's in diverse gremia en Voor- en Najaarsgesprekken.

KPI's:

- Eerstejaars vóóraanmeldingen, studentinschrijvingen en marktaandeel universiteit.
- Prestatieafspraken OCW: Ba-instroom, -uitval, -switch en -rendement, aantal ingeschreven studenten in honourstrajecten, docentkwaliteit (BKO-kwalificatie), onderwijsintensiteit (contacturen/week), indirecte kosten (WP/OBP o.b.v. "Berenschot" en eigen streefwaarden).

Resultaat: OCW-prestaties naar verwachting gerealiseerd. Inzet aanvullende marketing instrumenten gericht op verhoging Ba-instroom en/of beleids(door)ontwikkeling masterportfolio. Instroom studenten blijft op peil, maar vooralsnog niet de gewenste groei.

2. Onderzoek:

Risico's: Niet behalen targets instroom, doorstroom, uitstroom promovendi. Lagere score rankings, Dalende onderzoeksmiddelen. Niet behalen OCW-prestatieafspraken.

Maatregelen: Periodieke monitoring (KPI's zie onder), managementgesprekken, Agendering risico's in diverse gremia en Voor- en Najaarsgesprekken.

KPI's:

- Aantal promoties, promotieduur, -uitval en rendementen, publicaties, omvang en samenstelling OZ-portefeuille.
- Prestatieafspraken OCW: percentage verdien capaciteit, omvang gedeelde infrastructuur.

Resultaat: Nieuw promovendibeleid najaar 2014. Nieuw promovendi volgsysteem 2014 waardoor naar verwachting hogere rendementen in de toekomst. OZ-middelen blijven op peil ondanks crisis. Overige OCW-prestatieafspraken gerealiseerd.

3. Personeel:

Risico's: Overschrijding begrote personele bezetting/budgetten. Niet halen targets 'Vrouwen in hogere functies'. Niet beheerst ziekteverzuim. Niet realiseren van gewenste flexibiliteit in en mobiliteit van personele bezetting. Niet realiseren van OW-prestatieafspraken op indirecte kosten (% generieke overhead).

Maatregelen: Periodieke monitoring (KPI's zie onder), managementgesprekken, Agendering risico's in diverse gremia en Voor- en Najaarsgesprekken. Taakstelling inkrimping bezetting (FEZ, HR secretariaten).

KPI's:

- Begrote versus gerealiseerde bezetting, vast/tijdelijk, WP/OBP, percentage vrouwen in hogere functies, ziekteverzuim, functieverblijftijd, leeftijdsopbouw (vergrijzing).

Resultaat: Gerealiseerde bezetting komt overeen met begroot of er is een oorzakelijk verband te signaleren met 2^e en 3^e gs ontwikkelingen. Verlaging kortdurend en frequent ziekte verzuim. OCW-prestatieafpraak ('Berenschot') wordt gerealiseerd na uitvoering taakstellingen. Voor het overige is geconstateerd dat strategisch personeelsbeleid nog onvoldoende is. Wordt opgepakt door nieuw management.

4. Financiën:

Risico's: Geen budgetbeheersing. Niet voldoen aan targets solvabiliteit, liquiditeit.

Maatregelen: Periodieke monitoring (KPI's zie onder), managementgesprekken, Agendering risico's in diverse gremia en Voor- en Najaarsgesprekken.

KPI's/monitoraspecten:

- Budgetrealisatie en resultaatsprognose, liquiditeit, solvabiliteit.

Resultaat: Resultaat blijft binnen begroting of kan afwijken op basis van afgewogen bestuurlijke beslissingen (geen verrassingen!). Aan vastgestelde normen voor solvabiliteit en liquiditeit wordt voldaan.

5. Bedrijfsvoeringsaspecten: Inkoop-compliance.

Risico's: UT-inkopen niet volgens contract waardoor duurder uit of oplopen van boetes.

Maatregelen: Periodieke monitoring en direct gerichte acties indien begin van niet-compliance blijkt.

Resultaat: UT is binnen gestelde bandbreedte inkoop-compliant.

Toekomstige aanpassing Risicomanagement noodzakelijk?

In opzet en werking niet. In 2014 is de nieuwe UT-strategie Vision2020 vastgesteld. Op basis van deze strategie worden in 2015 de KPI's herijkt. Concreet betekent dit dat bestaande KPI's kunnen vervallen óf van nieuwe streefwaarden worden voorzien, terwijl ook nieuwe KPI's zullen worden gedefinieerd.

BEGROTING 2015

Voor het begrotingsjaar 2015 wordt een tekort van € 2,4 miljoen voorzien. In onderstaande tabel is weergegeven hoe dit is opgebouwd.

(M€)

Begroting 2015	Begroting 2015	Realisatie 2014	Realisatie 2013
3. Baten			
3.1 Rijksbijdragen	191,1	190,8	188,6
3.3 College, cursus, les- en examengelden	20,0	19,9	19,2
3.4 Baten werk in opdracht van derden	85,1	86,0	92,0
3.5 Overige baten	13,2	17,8	22,6
Totaal baten	309,4	314,5	322,4
4. Lasten			
4.1 Personeelslasten	205,3	193,0	202,0
4.2 Afschrijvingen	21,6	27,6	24,9
4.3 Huisvestingslasten	22,8	23,2	20,8
4.4 Overige lasten	57,7	61,0	72,6
Totaal lasten	307,4	304,8	320,3
Saldo baten en lasten	2,0	9,7	2,1
5. Saldo financiële baten en lasten	- 4,4	- 10,7	- 4,6
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	- 2,4	- 1,0	- 2,5
6. Belastingen			
7. Resultaat deelnemingen		0,1	0,2
Resultaat na belastingen	- 2,4	- 0,9	- 2,3

De begroting 2015 is opgesteld *exclusief* de gelieerde instellingen.

Het resultaat 2015 van -/- € 2,4 miljoen zal volledig ten laste van de algemene bedrijfsreserve worden gebracht.

Vijf jaren Universiteit Twente 2010-2014 (geconsolideerd)

(M€)	2014	2013	2012	2011	2010
Exploitatiegegevens					
Rijksbijdragen	190,8	188,6	182,3	189,9	189,8
College-, cursus, les- en examengelden	19,9	19,2	18,4	17,2	16,8
Baten werk in opdracht van derden	86,0	92,0	91,1	83,4	77,4
Overige baten	17,8	22,6	19,7	22,1	25,9
Personele lasten	193,0	202,0	197,1	200,1	202,6
Overige lasten	111,8	118,3	113,3	109,8	109,1
Saldo financiële baten en lasten	- 10,7	- 4,6	- 5,3	- 5,5	- 5,7
Resultaat deelnemingen	0,1	0,2	- 0,2	- 0,9	0,0
Exploitatie-uitkomsten	- 0,9	- 2,3	- 4,4	- 3,7	- 7,5
Balansgegevens					
Eigen vermogen	149,4	149,8	151,3	160,0	163,5
Voorzieningen	14,7	20,5	15,1	16,0	13,0
Vreemd vermogen lang	132,6	139,9	143,6	150,3	122,3
Vreemd vermogen kort	149,1	160,4	165,7	162,0	134,2
Vaste activa	290,0	311,2	319,4	333,5	334,4
Vlottende activa	155,8	159,4	156,3	154,8	98,6
Werkkapitaal	6,7	4,1	- 9,4	- 7,2	- 35,6
Current ratio	1,0	1,0	0,9	1,0	0,7
Solvabiliteit 1	0,34	0,32	0,32	0,34	0,38
(eigen vermogen / totaal vermogen)					
Solvabiliteit 2	0,37	0,36	0,35	0,36	0,41
((eigen vermogen + voorzieningen) / totaal vermogen)					
Personeelsgegevens					
Aantal personeelsleden per 31-12	2.972	3.070	3.217	3.271	3.334
Gemiddeld aantal fte's over jaar	2.644	2.773	2.852	2.851	2.940

JAARREKENING 2014

Geconsolideerde Balans per 31 december 2014 (na resultaatbestemming)

(M€)

1. Activa	31-12-2014	31-12-2013
Vaste activa:		
1.2 Materiële vaste activa *	277,8	298,6
1.3 Financiële vaste activa *	11,6	12,6
Totaal vaste activa	289,4	311,2
Vlottende activa:		
1.4 Voorraden	0,3	0,3
1.5 Vorderingen *	64,9	81,1
1.7 Liquide middelen	90,1	78,0
Totaal vlottende activa	155,3	159,4
Totaal activa	444,7	470,6

(M€)

2. Passiva	31-12-2014	31-12-2013
2.1 Eigen vermogen	148,9	149,8
2.2 Voorzieningen	14,8	20,5
2.3 Langlopende schulden	132,6	139,9
2.4 Kortlopende schulden *	148,4	160,4
Totaal passiva	444,7	470,6

*: cijfers per 31-12-2013 zijn aangepast voor vergelijkingsdoeleinden

Geconsolideerde Staat van baten en lasten over 2014

(M€)

	Realisatie 2014	Begroting 2014	Realisatie 2013
3. Baten			
3.1 Rijksbijdragen	190,8	187,2	188,6
3.3 College, cursus, les- en examengelden	19,9	20,3	19,2
3.4 Baten werk in opdracht van derden	86,0	85,2	92,0
3.5 Overige baten	17,8	14,0	22,6
Totaal baten	314,5	306,7	322,4
4. Lasten			
4.1 Personeelslasten	193,0	199,6	202,0
4.2 Afschrijvingen *	27,6	21,9	24,9
4.3 Huisvestingslasten	23,2	25,2	20,8
4.4 Overige lasten	61,0	57,0	72,6
Totaal lasten	304,8	303,7	320,3
Saldo baten en lasten	9,7	3,0	2,1
5. Saldo financiële baten en lasten	- 10,7	- 4,4	- 4,6
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	- 1,0	- 1,4	- 2,5
6. Belastingen			
7. Resultaat deelnemingen	0,1		0,2
Resultaat na belastingen	- 0,9	- 1,4	- 2,3
8. Aandeel derden in resultaat	- 0,4		- 0,3
Nettoresultaat	- 0,5	- 1,4	- 2,0

De begroting 2014 is opgesteld *exclusief* de gelieerde instellingen.

*) Het gerealiseerde afschrijvingsbedrag in 2014 is inclusief € 4,4 miljoen bijzondere waardevermindering.

Geconsolideerd Kasstroomoverzicht 2014

(M€)

	2014		2013	
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten (excl. rentebaten en –lasten) *		9,8		2,3
Aanpassingen voor:				
- afschrijvingen	27,6		24,8	
- mutaties voorzieningen	<u>- 5,7</u>		<u>5,4</u>	
		21,9		30,2
Veranderingen in vlottende middelen:				
- voorraden	0,0		- 0,1	
- vorderingen	16,3		1,9	
- schulden *	<u>- 12,1</u>		<u>- 5,3</u>	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties:		4,2		- 3,5
Ontvangen interest	0,4		0,3	
Betaalde interest	<u>- 11,1</u>		<u>- 4,9</u>	
		<u>- 10,7</u>		<u>- 4,6</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		25,2		24,4
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	- 10,9		- 13,6	
Desinvesteringen in materiële vaste activa *	4,1		4,1	
Investerings in deelnemingen en samenwerkingsverbanden	- 0,3		- 1,1	
Mutaties leningen	0,2		- 1,3	
Overige investeringen in financiële vaste activa	<u>1,1</u>		<u>0,6</u>	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		- 5,8		- 11,3
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Nieuw opgenomen leningen	0,0		3,5	
Aflossingen langlopende schulden	<u>- 7,3</u>		<u>- 7,2</u>	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		- 7,3		- 3,7
Overige balansmutaties				
- mutatie vermogen	<u>0,0</u>		<u>0,8</u>	
Totaal overige balansmutaties		0,0		0,8
Mutatie liquide middelen en effecten		12,1		10,2

*) : cijfers over 2013 zijn aangepast voor vergelijkingsdoeleinden

**) : De in 2014 verantwoorde desinvestering van € 4,1 miljoen is toe te schrijven aan de ontvangst van geld uit hoofde van de verkoop in 2014 van een gebouw van de universiteit.

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2014

Algemeen

Voornaamste activiteiten

De Universiteit Twente, gevestigd te Enschede, Drienerlolaan 5, 7522 NB, is een publiekrechtelijk lichaam, ingesteld bij Wet van 23 november 1961 tot wijziging van artikel 15 van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs. De kernactiviteiten van de universiteit bestaan uit wetenschappelijk onderwijs, onderzoek en kennisvalorisatie.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze richtlijn is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen van de consolidatie

In de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten zijn de Universiteit Twente en haar dochtermaatschappijen:

- DOG Drienerbeek Onroerend Goed Exploitatiemaatschappij B.V. gevestigd te Enschede (100%-deelname),
  - HTT Holding Technopolis Twente B.V. gevestigd te Enschede (100%-deelname) en haar 100%-dochterondernemingen
- volledig geconsolideerd opgenomen.

In de mee geconsolideerde dochtermaatschappij UT International Ventures Holding B.V. wordt door HTT een 60%-belang gehouden.

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de universiteit en haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de universiteit een meerderheidsbelang heeft of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend, worden financiële instrumenten die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend, betrokken. Participaties die worden aangehouden om ze te vervreemden worden niet geconsolideerd.

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep gemaakte winsten. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd, waarbij het minderheidsbelang van derden afzonderlijk tot uitdrukking is gebracht.

Voor een overzicht van de geconsolideerde groepsmaatschappijen wordt verwezen naar de financiële vaste activa.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De cijfers over 2013 zijn op enkele plaatsen geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2014 mogelijk te maken. Waar dit van toepassing is, wordt dit expliciet aangegeven.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Alle activa en passiva luidende in vreemde valuta zijn omgerekend tegen de ultimo boekjaar geldende wisselkoersen. De koersverschillen welke gedurende het jaar optreden worden ten gunste respectievelijk ten laste van de exploitatierekening gebracht. De balans geeft het vermogen weer zoals het is samengesteld na de verwerking van de bestemming van het resultaat.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: handelsportefeuille (financiële activa en financiële verplichtingen), verstrekte leningen en overige vorderingen, overige financiële verplichtingen en derivaten.

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Deze derivaten worden door de instelling niet gesepareerd van het basiscontract en derhalve in overeenstemming met het basiscontract verwerkt.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Indien instrumenten bij de vervolgwaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Verstrekte leningen en overige vorderingen:

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen. Voor een toelichting wordt verwezen naar de grondslagen voor financiële vaste activa en vorderingen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen:

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder de kortlopende schulden. Voor een toelichting wordt verwezen naar de grondslag voor kortlopende schulden.

Afgeleide financiële instrumenten (derivaten):

De eerste waardering voor afgeleide instrumenten is de reële waarde.

Na eerste waardering worden afgeleide financiële instrumenten gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde, tenzij hedge accounting onder het kostprijs hedgemodel wordt toegepast.

De universiteit maakt gebruik van renteswaps om de renterisico's af te dekken die voortvloeien uit de afgesloten leningen voor de financiering van het vastgoed. De universiteit past kostprijs hedge accounting toe teneinde de resultaten uit waardeveranderingen van de renteswaps en de afgedekte schuld gelijktijdig in de staat van baten en lasten te verwerken. De resultaten uit het niet-effectieve deel van de hedgerelatie worden in de staat van baten en lasten opgenomen.

Indien een renteswap niet langer voldoet aan de voorwaarden voor hedge accounting, afloopt of wordt verkocht, wordt de afdekkingsrelatie beëindigd. De cumulatieve winst die, of het cumulatieve verlies dat nog niet in de staat van baten en lasten was verwerkt, wordt opgenomen als overlopende post in de balans totdat de verwachte transactie heeft plaatsgevonden. Indien de transactie naar verwachting niet meer plaatsvindt wordt de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies overgeboekt naar de staat van baten en lasten.

De instelling documenteert de hedgerelaties in hedgedocumentatie en toetst periodiek de effectiviteit van de hedgerelaties door vast te stellen dat geen sprake is van overhedges. Een verlies als gevolg van een overhedge wordt op basis van kostprijs of lagere marktwaarde direct in de staat van baten en lasten verwerkt.

Transacties in vreemde valuta's

Transacties luidend in vreemde valuta's worden in de betreffende functionele valuta van de groepsmaatschappijen omgerekend tegen de geldende wisselkoers op de transactiedatum. In vreemde valuta's luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta's die tegen historische kostprijs worden opgenomen, worden naar euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoersen op de transactiedatum. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden als last in de winst-en-verliesrekening opgenomen. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta's die tegen actuele waarde worden opgenomen, worden naar euro's omgerekend tegen de wisselkoers op het moment waarop de actuele waarde werd bepaald. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden als deel van de herwaarderingsreserve rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt.

Rapporteringsvaluta

De bedragen in de jaarrekening zijn in miljoenen euro's vermeld, tenzij anders aangegeven.

Immateriële vaste activa

Goodwill wordt bepaald als het positieve verschil tussen de verkrijgingsprijs van de overgenomen deelnemingen en het belang van de groep in de netto reële waarde van de overgenomen identificeerbare activa en de 'voorwaardelijke' verplichtingen van de overgenomen deelneming, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De geactiveerde goodwill wordt lineair afgeschreven over de geschatte economische levensduur, die is bepaald op 5 jaar.

Materiële vaste activa

De bedrijfsgebouwen en –terreinen, inventaris en apparatuur, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

Overheidssubsidies worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingen worden lineair berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de componentenmethode. Op bedrijfsterreinen, op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en op vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingstermijnen worden hierbij gehanteerd:

Gebouwen

▪ Casco	60 jaar
▪ Afbouw	30 jaar
▪ Inbouw	15 jaar
▪ Technische installaties	15 jaar
▪ Terreinontwikkeling	30 jaar

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien ze de gebruiksduur van het object verlengen.

De materiële vaste activa waarvan de universiteit en haar groepsmaatschappijen, krachtens een financiële leaseovereenkomst de economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële leaseovereenkomst voortkomende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële leaseovereenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

De aankoop van de woningen is gebaseerd op het taxatierapport van de Rijksdienst der Domeinen. De doorverkoop aan de bewoners geschiedde tegen een hogere waarde. Als waarderingsgrondslag voor de woningen is gekozen voor de hogere getaxeerde opbrengstwaarde.

Als activeringsgrens voor apparatuur en inventaris wordt € 2.500 aangehouden.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de universiteit gehanteerd. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de universiteit en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, worden geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd. Deelnemingen met een negatieve

nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de universiteit geheel of ten dele garant staat voor de schulden van de betreffende deelneming wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening wordt primair ten laste van de vorderingen op deze deelneming gevormd en voor het overige onder de voorzieningen ter grootte van het aandeel in de door de deelneming geleden verliezen, dan wel voor de verwachte betalingen door de universiteit ten behoeve van deze deelneming.

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere realiseerbare waarde.

Leningen aan niet-geconsolideerde deelnemingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

De grondslagen voor overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het hoofd Financiële instrumenten.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor materiële, immateriële en financiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief of een kasstroom genererende eenheid hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingverlies van een kasstroom genererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroom genererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief of kasstroom genererende eenheid geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die

bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardevermindingsverlies voor het actief (of kasstroom genererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Een bijzonder waardevermindingsverlies voor goodwill wordt niet teruggenomen in een volgende periode, tenzij het eerdere bijzonder waardevermindingsverlies was veroorzaakt door een specifieke externe gebeurtenis van buitengewone aard die naar verwachting niet opnieuw zal plaatsvinden, en er sprake is van opvolgende externe gebeurtenissen die het effect van de eerdere gebeurtenis weer omkeren.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vorraden

De voorraden grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen aanschafprijs op basis van de 'first-in, first-out' (FIFO)-methode of lagere actuele waarde.

Bij de waardering van de voorraden wordt rekening gehouden met de eventuele op balansdatum opgetreden waardeverminderingen.

Werk in opdracht van derden

Het werk in opdracht van derden heeft betrekking op tweede en derde geldstroomprojecten. De tweede geldstroomprojecten zijn gewaardeerd op de integrale kosten, verminderd met de eventuele eigen bijdrage, voor zover de kosten niet bij de opdrachtgevers in rekening kunnen worden gebracht. De derde geldstroomprojecten zijn gewaardeerd tegen de direct aan het project toe te rekenen kosten en een toegerekend deel van de kosten eerste geldstroom. De gedeclareerde termijnen die in relatie staan tot werk in opdracht van derden worden daarop in mindering gebracht.

Eventuele noodzakelijke voorzieningen uit hoofde van werk in opdracht van derden zijn in mindering gebracht op de balanspost vooruit gefactureerde en ontvangen termijnen werk in opdracht van derden.

Vorderingen

De vorderingen worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en na eerste verwerking tegen geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van een (eventueel) noodzakelijk geachte voorziening voor het risico van oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn opgenomen voor de nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves en de bestemmingsreserves gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserve die ter vrije beschikking staat van de instelling. Indien een beperktere bestedingsmogelijkheid door de universiteit is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. Voorts is binnen het eigen vermogen een onderscheid gemaakt in publieke en private middelen.

Minderheidsbelang derden

Het minderheidsbelang derden wordt gewaardeerd op het aandeel van derden in de nettovermogenswaarde, bepaald overeenkomstig de waarderingsgrondslagen van de universiteit.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer sprake is van:

- Een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- Waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- Het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Onder de voorzieningen worden de personele voorzieningen en de overige voorzieningen gepresenteerd. De personeelsvoorzieningen betreffen voorzieningen in het kader van reorganisaties, wachtgeld, arbeidsongeschiktheid, jubilea en sabbatical-leave. De overige voorzieningen hebben betrekking op milieurisico's in verband met de renovatie van vastgoed en op mogelijke financiële aanspraken vanuit contracten gesloten met derden.

Tenzij anders aangegeven worden de voorzieningen gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen. Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats ten laste van de staat van baten en lasten. Uitgaven vinden rechtstreeks plaats ten laste van de voorziening.

Reorganisatievoorziening:

Een reorganisatievoorziening wordt getroffen als op balansdatum een gedetailleerd reorganisatieplan is geformaliseerd en uiterlijk op opmaakdatum van de jaarrekening de gerechtvaardigde verwachting van uitvoering van het plan is gewekt bij hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. Van een gerechtvaardigde verwachting is sprake als is gestart met de uitvoering van de reorganisatie, of als de hoofdlijnen bekend zijn gemaakt aan hen voor wie de reorganisatie gevolgen zal hebben. In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijke kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de onderneming.

Voorziening uit hoofde van claims, geschillen en rechtsgedingen:

Een voorziening uit hoofde van claims, geschillen en rechtsgedingen wordt gevormd indien het waarschijnlijk is dat de instelling in een procedure zal worden veroordeeld. De voorziening betreft de beste schatting van het bedrag waarvoor de verplichting kan worden afgewikkeld, en omvat tevens de proceskosten.

Jubileumvoorziening:

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Voorziening verlieslatende contracten:

De voorziening voor verlieslatende contracten betreft het negatieve verschil tussen de verwachte voordelen uit de door de instelling na de balansdatum te ontvangen prestaties en de onvermijdbare kosten om aan de verplichtingen te voldoen. De onvermijdbare kosten zijn de kosten die tenminste moeten worden gemaakt om van de overeenkomst af te komen, zijnde de laagste van enerzijds de kosten bij het voldoen aan de verplichtingen en anderzijds de vergoedingen of boetes bij het niet voldoen aan de verplichtingen.

Langlopende schulden

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. Indien er geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Kortlopende schulden

De waardering van de kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar worden aangeduid als kortlopend. Schulden worden niet gesaldeerd met activa.

Overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen (waaronder geoormerkte bijdragen) en nog te betalen bedragen terzake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Van bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld, wordt het nog niet bestede gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding.

Opbrengstverantwoording

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en –subsidies

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en –subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel, dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

College-, cursus-, les- en examengelden

College-, cursus-, les- en examengelden worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, waarbij ervan uitgegaan is dat reguliere onderwijs- en onderzoekstaken gelijkmatig over het collegejaar zijn gespreid.

Baten werk in opdracht van derden

Opbrengsten uit hoofde van werk in opdracht van derden (contractonderwijs, contractonderzoek en overige) hebben betrekking op tweede en derde geldstroomprojecten. De opbrengsten inzake tweede geldstroomprojecten worden in de staat van baten en lasten als baten opgenomen voor een bedrag gelijk aan de kosten indien zeker is dat deze kosten declarabel zijn. De opbrengsten inzake derde geldstroomprojecten worden in de staat van baten en lasten als baten opgenomen voor een bedrag gelijk aan de direct aan het project toe te rekenen kosten en een toegerekend deel van de kosten eerste geldstroom. Een eventueel positief resultaat uit hoofde van werk in opdracht van derden wordt opgenomen na voltooiing van de gehele transactie (de zogeheten completed contract methode). Voor een eventueel verwacht negatief resultaat wordt een voorziening getroffen die is gepresenteerd als voorziening verlieslatende contracten.

Overige baten

Overige baten uit verhuur worden lineair in de staat van baten en lasten opgenomen op basis van de duur van de huurovereenkomst. Vergoedingen ter stimulering van het sluiten van huurovereenkomsten, worden als integraal deel van de totale huuropbrengsten verwerkt. Overige baten uit detachering van personeel worden in de staat van baten en lasten opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de detacheringsovereenkomst op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte detacheringswerkzaamheden.

Overige baten worden opgenomen in het totaal van de baten tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen. Deze vergoedingen worden in de staat van baten en lasten verwerkt, wanneer de inning van de verschuldigde vergoeding waarschijnlijk is en de hiermee verband houdende kosten betrouwbaar kunnen worden ingeschat.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en –lasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt geen rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid omvat het aandeel van de groep in de

resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de groep en de niet-geconsolideerde deelnemingen en tussen niet-geconsolideerde deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

De resultaten van deelnemingen die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten worden vanaf het verwervingsmoment respectievelijk tot het moment van afstoting verwerkt in het resultaat van de groep.

Personeelsbeloningen en pensioenen

Voor de medewerkers van de universiteit is een pensioenregeling getroffen die is ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP).

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met de in de toekomst verschuldigde premies.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de universiteit de beschikkingmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de universiteit zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. Per balansdatum 2014 heeft het pensioenfonds een dekkingsgraad van 101,1%. Deze ligt onder de minimaal vereiste grens van 105%. Voor 1 juli 2015 dient het pensioenfonds een herstelplan in te dienen bij de toezichthouder. Mogelijke gevolgen voor de universiteit zijn nog niet inzichtelijk.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Kasstromen in buitenlandse valuta's zijn herleid naar euro's met gebruikmaking van de gewogen gemiddelde omrekeningskoersen voor de betreffende periodes.

Kasstromen uit financiële afgeleide instrumenten die worden verantwoord als reële waarde hedges of kasstroomhedges worden in dezelfde categorie ingedeeld als de kasstromen uit de afgedekte balansposten. Kasstromen uit financiële derivaten waarbij hedge accounting niet langer wordt toegepast, worden consistent met de aard van het instrument ingedeeld, vanaf de datum waarop de hedge accounting is beëindigd.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

Toelichting op de geconsolideerde Balans per 31 december 2014

Activa

Vaste activa

(M€)

1.2 Materiële vaste activa	1.2.1 Gebouwen en terreinen	1.2.2 Inventaris en apparatuur	1.2.4 In uitvoering en vooruit betalingen	1.2.5 Niet aan het proces dienst- bare mva *	Invest. subsidies *	Totaal
Aanschafprijs 1-1-2014	498,8	67,8	5,2	24,7	- 0,1	596,4
Afschrijving cumulatief 1-1-2014	232,7	53,0	0,0	12,1	0,0	297,8
Boekwaarde 1-1-2014	266,1	14,8	5,2	12,6	- 0,1	298,6

Investerings 2014	5,4	3,2	- 2,6	4,8	0,1	10,9
Aanschafwaarde desinvesteringen 2014 **	6,2	0,4	0,0	0,0	0,0	6,6
Afschrijvingen 2014	17,9	4,2	0,0	5,5	0,0	27,6
Afschrijvingen desinvesteringen 2014 **	2,0	0,5	0,0	0,0	0,0	2,5

Aanschafprijs 31-12-2014	498,0	70,6	2,6	29,5	0,0	600,7
Afschrijving cumulatief 31-12-2014	248,6	56,7	0,0	17,6	0,0	322,9
Boekwaarde 31-12-2014	249,4	13,9	2,6	11,9	0,0	277,8

*): aangepast voor vergelijkingsdoeleinden

**): De in 2014 verantwoorde desinvestering van € 4,1 miljoen betreft de afboeking van de boekwaarde van een in 2014 verkocht gebouw van de universiteit.

Gestelde zekerheden

Per 1 januari 2010 is aan de Staat der Nederland het recht van eerste hypotheek tot een bedrag van € 195 miljoen verstrekt op een deel van het onroerend goed ter zekerheid van de opgenomen leningen.

Ten behoeve van het gebouw Hengelosestraat 99 een 1ste hypotheekinschrijving tot een bedrag van € 23,6 miljoen, evenals een bedrag van € 9,4 miljoen tot verhaal van verschuldigde renten, vergoedingen en kosten, alsmede verpandingsrechten voortvloeiende uit de subsidietoezeggingen uit hoofde van de huisvesting.

WOZ en verzekerde waarde gebouwen en terreinen	<i>(M€)</i>
WOZ-waarde gebouwen en terreinen	221,6
Verzekerde waarde gebouwen	624,8

Bovenstaande waardes zijn van toepassing op het belastingjaar 2014.

<i>(M€)</i>					
1.3 Financiële vaste activa	1.3.2 Andere deel- nemingen	1.3.4 Vordering op andere deel- nemingen *	1.3.5 Vordering op OCW *	1.3.7 Overige Vorderingen	Totaal
Boekwaarde 1-1-2014	3,8	2,4	5,1	1,3	12,6
Investeringen en leningen	0,3	0,5	0,0	0,6	1,4
Desinvesteringen en aflossingen	0,0	0,7	0,6	0,7	2,0
Resultaat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reclassificatie **	0,0	0,0	-0,1	-0,3	-0,4
Boekwaarde 31-12-2014	4,1	2,2	4,4	0,9	11,6

*): aangepast voor vergelijkingsdoeleinden

**): De reclassificatie betreft de verschuiving van de vorderingen < 1 jaar van de financiële vaste activa naar de vlottende activa

De verstrekte leningen aan TPRC en in het kader van de TOP-regeling zijn verstrekt uit het private vermogen van de universiteit.

Vlottende activa

<i>(M€)</i>		
1.4 Voorraden	31-12-2014	31-12-2013
1.4.1 Gebruiksgoederen	0,3	0,3
Totaal	0,3	0,3

(M€)

1.5 Vorderingen	31-12-2014	31-12-2013
1.5.1 Debiteuren *	24,7	28,5
1.5.2 OCW **	0,7	0,6
1.5.5 Studenten/deelnemers/cursisten	0,0	0,1
1.5.6 Overige overheden	4,9	8,5
1.5.7 Overige vorderingen:		
Kortlopende vorderingen financiële vaste activa	0,6	0,5
Overige	<u>0,1</u>	<u>0,9</u>
	0,7	1,4
1.5.8 Overlopende activa:		
Werk in opdracht van derden		
- vooruitgefactureerde en ontvangen termijnen	- 76,8	- 85,5
- kosten Werk in opdracht van Derden	<u>121,8</u>	<u>137,1</u>
Saldo projecten met een debetstand	45,0	51,6
- vooruitgefactureerde en ontvangen termijnen	- 58,1	- 56,2
- kosten Werk in opdracht van Derden	<u>45,8</u>	<u>42,0</u>
Saldo projecten met een creditstand	- 12,3	- 14,2
Vooruitbetaalde kosten	1,9	3,7
Nog te ontvangen bedragen	<u>1,2</u>	<u>2,1</u>
	<u>3,1</u>	<u>5,8</u>
Totaal overlopende activa	35,8	43,2
1.5.9 Af: Voorziening wegens oninbaarheid	- 1,9	- 1,2
Totaal	64,9	81,2

*) : stand per 31-12-2013 aangepast voor vergelijkingsdoeleinden

**) : het langlopende deel van de vordering op OCW (> 1 jaar) wordt met ingang van boekjaar 2014 gepresenteerd onder de Financiële Vaste Activa. De balansstand per 31-12-2013 is op dit punt ook gewijzigd.

Het verloop van de voorzieningen wegens oninbaarheid is als volgt:

(M€)

	2014	2013
1.5.9.1 Saldo per 1 januari	- 1,2	- 0,7
1.5.9.2 Onttrekking	0,7	0,4
1.5.9.3 Dotatie	- 1,4	- 0,9
Stand per 31 december	- 1,9	- 1,2

Debiteuren

In het debiteurensaldo zijn geen posten opgenomen met een betalingstermijn langer dan 1 jaar.

(M€)

1.7 Liquide middelen	31-12-2014	31-12-2013
1.7.1 Kasmiddelen	0,0	0,1
1.7.2 Tegoeden op bank- en girorekeningen	14,4	37,4
1.7.3 Deposito's	75,7	40,5
Totaal	90,1	78,0

De deposito's hebben een looptijd van maximaal 3 maanden.

Passiva

(M€)

2.1 Eigen vermogen	Stand per 1-1-2014	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2014
2.1.1 Algemene reserve	136,9	6,4	- 3,2	140,1
2.1.1 Bestemmingsreserve sociale lasten fonds universiteit	2,3	- 1,0	0,0	1,3
2.1.1 Bestemmingsreserve: EWI	0,0	- 0,5	2,3	1,8
2.1.1 Bestemmingsreserve: NANOLAB	0,0	0,0	0,9	0,9
2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek): Drienerbeek Onroerend Goed	2,0	0,0	0,0	2,0
2.1.3 Bestemmingsreserve (privaat): Holding Technopolis Twente	8,4	- 5,4	0,0	3,0
2.1.9 Minderheidsbelang derden	0,2	- 0,4	0,0	- 0,2
Totaal	149,8	- 0,9	0,0	148,9

De gevormde bestemmingsreserve sociale lasten fonds universiteit geldt als egaliseringsreserve om toekomstige verschillen tussen begrote en gerealiseerde sociale lasten te kunnen verrekenen. De bestemmingsreserve EWI betreft een gekwantificeerd deel van de reserves van de faculteit Elektrotechniek, Wiskunde & Informatica bedoeld om toekomstige uitgaven mee af te dekken als gevolg van bijkomende kosten uit de reorganisatie van de faculteit. Het NanoLab kent een bestemmingsreserve, welke gebruikt wordt om jaarlijks 1% van gedane investeringen in apparatuur in te reserveren conform een contractueel vast gelegd herinvesteringsfonds voor toekomstige investeringen.

De gevormde bestemmingsreserves voor de gelieerde instellingen Drienerbeek Onroerend Goed en Holding Technopolis Twente geven de vermogenspositie van deze instellingen weer en deze reserves zijn bestemd voor het opvangen van mogelijke toekomstige tekorten van deze instellingen, alsmede bij de Holding Technopolis Twente om in de toekomst eventuele private activiteiten mee te financieren.

(M€)

2.2 Voorzieningen	2.2.1 Personeels- voorzieningen	2.2.3 Overige voorzieningen	Totaal voorzieningen
Stand per 1-1-2014	8,4	12,1	20,5
Dotaties	3,5	0,6	4,1
Onttrekkingen	1,4	2,7	4,1
Vrijval	2,3	3,4	5,7
Stand per 31-12-2014	8,2	6,6	14,8
Onderverdeling saldo 31-12-2014:			
< 1 jaar	2,6	0,6	3,2
> 1 jaar	5,6	6,0	11,6

Personeelsvoorzieningen:

De voorziening reorganisatie en wachtgeld ad € 6,2 miljoen (2013 € 6,5 miljoen) heeft tot doel claims uit hoofde van uitkeringen na ontslag af te dekken. De hoogte van de voorziening is gebaseerd op een inschatting van de huidige verplichtingen met een toekomstige uitstroom van middelen. De universiteit is eigen risicodragers voor de gehele werkloosheidsuitkeringen inclusief het bovenwettelijke deel. Deze voorziening is bepaald op basis van beschikbare gegevens uit de administratie van het UWV en de opgave van Raet.

De voorziening uitgestelde personeelsbeloning ad € 1,5 miljoen (2013 € 1,7 miljoen) is gevormd ten behoeve van toekomstige uitbetalingen in verband met jubilea en non-activiteiten.

De universiteit is eigen risicodragers voor de WAO en WIA. De WAO-uitkeringen gedurende de eerste vijf jaren van de arbeidsongeschiktheid komen hierdoor voor rekening van de universiteit. De voorziening WIA ad € 0,5 miljoen (2013 € 0,2 miljoen) is gewaardeerd tegen het bedrag van de bezoldiging inclusief werkgeverslasten. De universiteit is met ingang van 2006 eigen risicodragers voor de WIA, hetgeen tot gevolg heeft dat de universiteit het risico voor de lasten van de WGA-uitkeringen gedurende een periode van 10 jaar zelf draagt. Dotatie aan de voorziening vindt plaats op het moment dat voorzien wordt dat een werknemer instroomt in de WIA.

Overige voorzieningen:

De voorziening milieurisico's ad € 2,1 miljoen (2013 € 3,8 miljoen) is gevormd in verband met de renovatie van vastgoed en meer specifiek wat betreft de asbestsanering. De hoogte van de voorziening wordt jaarlijks geïndexeerd en is gebaseerd op een rapport van deskundigen. De voorziening ondersteuning studenten ad € 0,6 miljoen (2013 € 0,6 miljoen) betreft opgebouwde rechten overeenkomstig art. 7.51 WHW. De hoogte van de voorziening is gebaseerd op een inschatting van de toekomstige aanspraken. De voorziening EU ad € 1,6 miljoen (2013 € 2,3 miljoen) is gevormd ter dekking van de mogelijke financiële correcties die doorgevoerd moeten worden op EU-projecten. Dit naar aanleiding van een EU-audit op projecten die vallen onder het 6^e kader.

De universiteit heeft ten behoeve van The Gallery BV een huurgarantie afgegeven over een periode van 10 jaar. De huidige ontwikkelingen binnen The Gallery zijn voor de universiteit aanleiding om hiervoor een voorziening te treffen ad € 1,9 miljoen (2013 € 3,8 miljoen). Met betrekking tot de verkoop in 2014 van een pand is een voorziening van € 0,4 miljoen gevormd (2013: € 0,4 miljoen) in verband met een verlieslatend huurcontract.

(M€)

2.3 Langlopende schulden	2.3.3 Krediet- instellingen	2.3.5 's-Rijks schatkist	2.3.5 BNG	Totaal
Stand per 1-1-2014	2,5	134,1	3,3	139,9
Aangegane leningen	0,0	0,0	0,0	0,0
Aflossingen	1,9	5,2	0,2	7,3
Stand per 31-12-2014	0,6	128,9	3,1	132,6
Looptijd > 1 jaar	0,6	21,1	0,7	22,4
Looptijd > 5 jaar	0,0	107,8	2,4	110,2
Rentepercentage	5,25%	variabel	3,70%	

Onderstaande tabel geeft een weergave van de aangegane leningen, jaarlijkse aflossingen en te betalen rente:

Lening:	Einddatum:	Aflossing per jaar:	Rente:
ASN Bank	15-01-2016	Jaarlijks stijgende annuïteit + extra aflossing	5,25%
Ministerie van Financiën – lening 1	03-01-2039	M€ 3,2	variabel, 3 maands euribor + 10bp
Ministerie van Financiën – lening 2	03-01-2039	M€ 0,9	variabel, 3 maands euribor + 10bp
Ministerie van Financiën – lening 3	02-01-2041	M€ 1,2	variabel, 3 maands euribor + 10bp
Bank Nederlandse Gemeenten	24-12-2028	M€ 0,2	3,70%

De variabel rentende leningen bij het Ministerie van Financiën zijn in 2015 omgezet naar vast rentende leningen.

(M€)

2.4 Kortlopende schulden	31-12-2014	31-12-2013
2.4.1 Kredietinstellingen	7,3	7,2
2.4.3 Crediteuren	13,9	21,6
2.4.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
2.4.7.1 Loonheffing	6,6	6,9
2.4.7.2 Omzetbelasting	0,8	- 0,8
2.4.7.3 Premies sociale verzekeringen	<u>1,9</u>	<u>1,9</u>
Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	9,3	8,0
2.4.8 Schulden terzake pensioenen	2,4	2,8
2.4.9 Overige kortlopende schulden		
Waarborgsommen	0,2	0,2
Vooruit ontvangen/Nog te betalen bedragen	29,3	26,2
Vooruit ontvangen i.h.k.v. bestemmingsfondsen	3,1	3,3
Ontvangen voorschotten Werk in opdracht van Derden	51,3	58,2
Verbonden partijen	0,6	0,5
Diversen	<u>3,0</u>	<u>2,7</u>
Totaal overige kortlopende schulden	87,5	91,1
2.4.10 Overlopende passiva:		
Vakantiedagen/-geld	14,4	14,3
Vooruit ontvangen collegegelden	9,1	8,2
Vooruit ontvangen i.h.k.v subsidies OCW	0,8	0,9
Transitoria *	<u>3,7</u>	<u>6,3</u>
Totaal overlopende passiva	28,0	29,7
Totaal	148,4	160,4

*) : stand per 31-12-2013 aangepast voor vergelijkingsdoeleinden

Op de regel kredietinstellingen is het kortlopende aflossingsdeel (< 1 jaar) opgenomen van de Langlopende schulden.

Model G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2.B: Doorlopende subsidies tot in een volgend verslagjaar

Projectbeschrijving →	Pilots voor de ontwikkeling van professionele leergemeenschappen	Begeleiding startende leraren	Ontwikkeling professionele leergemeenschappen – Leerlingen als onderzoekers	Ontwikkeling professionele leergemeenschappen – Nieuwe lesvormen met moderne ICT	Totaal
Kenmerk	804AO-45775	BSL-2013 06	PLG 2013 09	PLG 2013 10	
Datum	18-nov-13	2-dec-13	2-dec-13	2-dec-13	
Toegewezen subsidie	304,8	800,0	200,0	200,0	1.504,8
Saldo 1-1-2014 *	76,2	200,0	50,0	50,0	376,2
Ontvangen subsidie t/m 2014	152,4	400,0	100,0	100,0	752,4
Bestedingen 2014	47,5	159,7	22,0	22,5	251,7
Totale bestedingen t/m 2014	47,5	159,7	22,0	22,5	251,7
Saldo te verrekenen per 31-12-2014	104,9	240,3	78,0	77,5	500,7

*) : het beginsaldo bij project 'Begeleiding startende leraren' is gewijzigd ten opzichte van eindsaldo in jaarverslag 2013. Onder dit project was in de verantwoording 2013 abusievelijk ook de ontvangen k€ 80 voor contractpartners gepresenteerd. Deze k€ 80 is in de verantwoording 2014 in mindering gebracht op het saldo per 1-1-2014, zodat de huidige verantwoording louter de cijfers van de universiteit bevat.

Financiële instrumenten

Algemeen

De universiteit maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van financiële instrumenten die de instelling blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's, reële waarde renterisico, kasstroomrisico en liquiditeitsrisico. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen, zoals vorderingen en schulden. De instelling handelt niet in deze financiële instrumenten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de instelling verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten.

Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van handelsdebiteuren betreffen vorderingen op subsidieverstrekkers en vorderingen op overige debiteuren.

De uitstaande vorderingen per balansdatum bedragen € 64,9 miljoen. Het kredietrisico inzake deze vorderingen is beoordeeld en indien nodig is er een voorziening getroffen. De uitstaande vorderingen betreffen vooral subsidiegelden die betaald worden door de EU, Nederlandse overheid of onderzoeksinstellingen. Het kredietrisico is over het geheel genomen beperkt.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen. Bij deze leningen is sprake van een variabel rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd. Voor vorderingen en schulden met variabel rentende renteaftspraken loopt de instelling risico ten aanzien van de toekomstige kasstromen. Ultimo 2014 heeft de universiteit besloten om de derivaten die zij aanhield om het renterisico op variabel rentende leningen o/g te beperken, voortijdig te beëindigen. De variabele rentende leningen zijn begin 2015 omgezet in vastrentende leningen.

Liquiditeitsrisico

De universiteit bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het bestuur ziet erop toe dat voor de instelling steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten beschikbaar blijft om steeds binnen de gestelde leningconvenanten te blijven.

Reële waarde

De reële waarde van de in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen, langlopende en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Fiscale posities

Voor de heffing van de omzetbelasting is Holding Technopolis Twente B.V. met Technopolis Twente Onroerend Goed B.V. en Congres- en StudieCentrum Twente B.V. opgenomen in de fiscale eenheid Holding Technopolis Twente B.V. Op grond van de standaardvoorwaarden is Holding Technopolis Twente B.V. en de met haar gevoegde ondernemingen ieder hoofdzakelijk aansprakelijk voor de door de combinatie verschuldigde omzetbelasting.

Met de belastingdienst is overeengekomen dat de vennootschappen die deel uitmaken van de fiscale eenheid Holding Technopolis Twente B.V., waaronder Holding Technopolis Twente B.V., niet onderworpen zijn aan de vennootschapsbelasting.

UT International Ventures B.V. vormt per 1 juni 2009 voor de omzetbelasting een fiscale eenheid met UT International Ventures Holding B.V. UT International Ventures Holding B.V. vormt met UT International Ventures B.V. per 1 januari 2009, met UTIVH-MN Holding B.V. en UTIVH-AD Holding B.V. per 6 januari 2011 en met UTIVH-VC Holding B.V. per 1 januari 2013 een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. De vennootschapsbelasting is in elk van de vennootschappen opgenomen voor dat deel dat de desbetreffende vennootschap als zelfstandig belastingplichtige verschuldigd zou zijn, rekening houdend met voor de vennootschap geldende fiscale faciliteiten.

Het effectieve belastingpercentage wijkt af van het nominale belastingpercentage als gevolg van het niet verantwoorden van een actieve belastinglatentie. Het totaal compensabele verlies van de fiscale eenheid per 31 december 2013 bedraagt € 1.420.949. Het verlies over 2014 zal toegevoegd worden aan dit compensabele verlies.

Congres- en StudieCentrum Twente B.V.

Per 1 juni 2014 is de exploitatie van Logica door de universiteit terug genomen. Huurtoeslagen zijn op nihil gesteld.

United Twente Innovation B.V.

United Twente Innovation B.V. heeft ultimo 2013 een toekenning van € 1,0 miljoen ontvangen van de Provincie Overijssel. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland heeft akkoord gegeven om € 1,0 miljoen vanuit het subsidieprogramma Koploper aan de A1 onder te brengen bij United Twente B.V. voor de uitvoering van het Proof of Concept fonds.

UT International Ventures Holding B.V.

Per 3 juli 2008 is een winstbewijs in Sparkxis B.V. verkregen. Deze geeft recht op 5% van de winst na belasting van de onderneming dan wel op 5% van de exitwinst. De waarde van het winstbewijs per 31 december 2014 kan niet op een betrouwbare wijze worden vast gesteld. Derhalve heeft UT International Ventures Holding B.V. dit recht niet opgenomen in de balans.

Auteursrechten readers / reprorecht

De universiteit stelt readers samen, waarin gedeelten zijn overgenomen uit auteursrechtelijk beschermde werken. Bij overnames worden aan uitgevers auteursrechten betaald. Daarnaast is de universiteit reprorecht verschuldigd in verband met het maken van kopieën uit auteursrechtelijk beschermde werken. De Vereniging van Samenwerkende Nederlandse

Universiteiten (VSNU) heeft namens de universiteiten met de Stichting Reprorecht een overeenkomst gesloten waarin de omvang van de verschuldigde rechten is vastgelegd.

Huurvordering

Voor de duur van zes jaren is per 1 januari 2011 door de Holding Technopolis Twente B.V. een huurovereenkomst aangegaan met Human Capital Care voor verhuur van gebouw Linde aan de Calslaan 17 te Enschede. Voor 2015 zal de Holding een met BTW belaste huurprijs van € 0,14 miljoen ontvangen. Indexering van de huurprijs vindt jaarlijks op 1 januari plaats. Per einde huurovereenkomst kan deze met vijf jaar verlengd worden tot 31 december 2021.

Huurverplichtingen

Ten behoeve van studentenhuysvesting heeft de universiteit in 2014 een overeenkomst gesloten met Snelder Zijlstra Bedrijfshuisvesting voor de huur van het pand Stadsweide voor € 0,375 miljoen per jaar. De aangegane overeenkomst eindigt op 30 juni 2018.

Eveneens is met Snelder Zijlstra Bedrijfshuisvesting per 1 augustus 2014 een overeenkomst gesloten voor de huur van het pand Capitoool 40 ten behoeve van permanente tentamenruimte. Het huurbedrag bedraagt € 0,725 miljoen per jaar. Deze overeenkomst eindigt per 31 juli 2016.

Het Center for Medical Imaging Twente B.V. heeft in september 2012 een huurovereenkomst afgesloten met The Gallery B.V. voor cascoruimte in The Gallery. Het totale jaarbedrag voor huur en bijkomende kosten bedraagt € 1,1 miljoen.

Erfpachtverplichtingen

Begin jaren negentig zijn woningen verkocht belast met erfpacht aan personeelsleden van de universiteit. De erfpachter van de woningen heeft de bevoegdheid het erfpachtrecht en de opstallen bij aangetekend schrijven aan de onroerend goed vennootschap aan te bieden. In dat geval is de vennootschap verplicht het erfpachtrecht en de opstallen te kopen. De koopsom zal door beide partijen in onderling overleg worden vastgesteld. Het recht van erfrecht dat is verworven bij de verkoop van de woningen is destijds gewaardeerd tegen de contante waarde. Deze waarde werd jaarlijks verminderd met de gefactureerde erfpachtgelden met betrekking tot de verkochte woningen. Uiteindelijk werd zodoende in boekjaar 2013 de financiële waarde nihil bereikt. Het recht van erfpacht – hoewel geen financiële vaste activa van waarder meer – blijft echter voortdurend van kracht ondanks eventueel einde looptijd van de canontermijnen op woningen.

Borgstellingen

Ten behoeve van High Tech Factory B.V. is een borgstelling aan de Bank Nederlandse Gemeenten afgegeven. Het totaal van de lening bij de Bank Nederlandse Gemeenten bedraagt per jaareinde 2014 € 3,3 miljoen (2013: € 3,6 miljoen).

Garantstellingen

Aan de Gallery B.V. te Enschede is door de universiteit op 12 april 2012 voor een periode van 10 jaar een garantstelling afgegeven ter nakoming van de huur- en serviceverplichtingen van

CMI B.V. te Enschede in geval van (gedeeltelijke) leegstand. De jaarlijkse kosten voor huur en service bedragen, in geval van leegstand, circa € 0,8 miljoen per jaar.

De universiteit en Kondor Wessels Projecten B.V. verplichten zich om, voor een bedrag van in totaal maximaal € 0,25 miljoen elk, jegens The Gallery B.V. garant te staan voor de 1^e verhuur van Fase 1 tot 95% van de geprognosticeerde huuropbrengsten ad € 1 miljoen per jaar; gedurende een periode van 3 jaar vanaf de oplevering van fase 1 op 1 april 2013. Deze bepaling maakt onderdeel uit van de tussen partijen gesloten overeenkomst.

Inzake de door The Gallery B.V. aangegane rekening courant krediet en lening van in totaal € 8,8 miljoen voor de financiering van haar bedrijfsverzamelgebouw alsmede financiering van het werk kapitaal, heeft de universiteit samen met de zes andere aandeelhouders een rente- en aflossingsgarantie (pro rato parte) afgegeven jegens de ING Bank. De universiteit staat garant voor een aflossingsdeel van circa € 1,25 miljoen, alsmede de te betalen variabele rente plus opslag door The Gallery B.V.

Claims

CMI Twente B.V. heeft in de met The Gallery B.V. afgesloten huurovereenkomst verklaard dat het tot meer dan 90% BTW-aftrek is gerechtigd. Als CMI Twente B.V. de 90% afspraak niet kan waarmaken, doordat het gebouw niet in voldoende mate met BTW-plichtige activiteiten wordt bestemd, is The Gallery B.V. contractueel gerechtigd financiële BTW-schade die daardoor ontstaat bij CMI Twente B.V. te claimen.

Door enkele bij nieuwbouwprojecten betrokken partijen zijn in het verleden claims ingediend bij de universiteit. Door de universiteit zijn tegenclaims ingediend bij de betreffende partijen. Door de Rechtbank te Almelo is in één zaak de universiteit in 2012 in het gelijk gesteld en is de vordering van de universiteit geheel toegekend. De claim van de tegenpartij is door de Rechtbank afgewezen. Aangezien tegen deze uitspraak het Hoger Beroep nog loopt, zijn de financiële effecten niet in de jaarcijfers verwerkt en zijn de ontvangen gelden op de balans geparkeerd.

De universiteit heeft op 7 april 2011 een claim van € 2,5 miljoen ontvangen met betrekking tot een vermeende overeenkomst van erfpacht- en opstalrecht. Op 25 april 2012 heeft de Rechtbank te Almelo in deze zaak uitspraak gedaan en de universiteit veroordeeld tot betaling van een bedrag van k€ 124 ter grootte van de gemaakte kosten en aan de tegenpartij geen verdere vergoeding toegewezen voor vermeende winstderving. Deze k€ 124 is reeds in 2012 ten laste van de exploitatie van de universiteit gebracht. De tegenpartij heeft tegen de uitspraak hoger beroep aangetekend. De uitkomst van het hoger beroep is voor de tegenpartij aanleiding geweest om de zaak verder te leiden naar de Hoge Raad. De zaak bij de Hoge Raad loopt nog.

Verplichtingen

De lopende verplichtingen ultimo 2014 in het kader van de bouwactiviteiten bedroegen circa € 3,5 miljoen.

In het kader van de inkoop van goederen en diensten zijn door de universiteit ultimo 2014 financiële verplichtingen aangegaan tot een bedrag van circa € 2,9 miljoen.

Door de universiteit zijn in het kader van onderhoud aan gebouwen en terreinen voor het jaar 2015 financiële verplichtingen aangegaan tot een bedrag van € 2,3 miljoen.

Het ITC International Hotel B.V. heeft het contract ten behoeve van de wasserij verlengd met 1 jaar. Gezien de gestegen katoenprijzen is geen langlopende nieuwe afspraak gemaakt. Voor 2015 is hiermee een bedrag gemoeid van k€ 76. Prijsaanpassingen vinden plaats per 1 januari van het jaar en worden gebaseerd op onderbouwde branchecijfers.

Toelichting op de geconsolideerde Staat van baten en lasten over 2014

(M€)

Baten	Realisatie 2014	Realisatie 2013
3.1 Rijksbijdragen		
3.1.1 Rijksbijdragen OCW	190,8	188,6
Totaal Rijksbijdrage	190,8	188,6

3.3.4 Collegegelden sector WO	19,9	19,2
--------------------------------------	-------------	-------------

3.4 Baten werk in opdracht van derden		
3.4.1 Contractonderwijs	1,4	1,6
3.4.2 Contractonderzoek	76,2	82,5
3.4.3 Overige baten werk i.o.v. derden	8,4	7,9
Totaal baten werk io.v. derden	86,0	92,0

<i>Uitsplitsing</i>		
3.4.2 Contractonderzoek		
3.4.2.1 Internationale organisaties	21,2	20,7
3.4.2.2 Nationale overheden	17,8	25,6
3.4.2.3 NWO	20,3	20,5
3.4.2.4 KNAW	0,3	0,2
3.4.2.5 Overige non-profit organisaties	5,9	6,2
3.4.2.6 Bedrijven	<u>10,7</u>	<u>9,3</u>
Totaal Contractonderzoek	76,2	82,5

3.5 Overige baten		
3.5.1 Verhuur	6,2	5,3
3.5.2 Detachering personeel	1,1	1,2
3.5.3 Overige	10,5	16,1
Totaal overige baten	17,8	22,6

Totaal baten	314,5	322,4
---------------------	--------------	--------------

(M€)

Lasten	Realisatie 2014	Realisatie 2013
4.1 Personeelslasten		
4.1.1 Lonen en salarissen	180,2	186,1
4.1.2 Overige personele lasten	12,8	15,9
Totaal personeelslasten	193,0	202,0
<i>Uitsplitsing</i>		
4.1.1.1 Brutolonen en salarissen	140,5	146,0
4.1.1.2 Sociale lasten	18,4	18,0
4.1.1.3 Pensioenpremies	<u>21,3</u>	<u>22,1</u>
Totaal lonen en salarissen	180,2	186,1
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	1,2	3,0
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	3,5	3,8
4.1.2.3 Overige	<u>8,1</u>	<u>9,1</u>
Totaal overige personele lasten	12,8	15,9
Gemiddelde fte's		
WP/OP	1.532,4	1.626,1
OBP	1.111,7	1.146,8
Totaal gemiddelde fte's	2.644,1	2.772,9

4.2 Afschrijvingen		
4.2.1 Immateriële vaste activa	-	0,1
4.2.2 Materiële vaste activa *	27,6	24,8
Totaal afschrijvingen	27,6	24,9

*) Inklusief bijzondere waardevermindering ad € 4,4 miljoen

4.3 Huisvestingslasten		
4.3.1 Huur	1,6	1,2
4.3.2 Verzekeringen	0,5	0,4
4.3.3 Onderhoud	5,2	5,4
4.3.4 Energie en water	4,9	5,5
4.3.5 Schoonmaakkosten	3,6	3,4
4.3.6 Heffingen	1,7	1,6
4.3.8 Overige	5,7	3,3
Totaal huisvestingslasten	23,2	20,8

4.4 Overige lasten		
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	14,7	14,4
4.4.2 Inventaris en apparatuur	9,9	10,0
4.4.3 Dotaties overige voorzieningen	- 2,0	5,2
4.4.4 Overige	38,4	43,0
Totaal overige lasten	61,0	72,6

Totaal lasten	304,8	320,3
----------------------	--------------	--------------

<i>Uitsplitsing accountantskosten (in k€)</i>		
Honorarium onderzoek jaarrekening	95	59
Honorarium andere controleopdrachten	75	89
Honorarium fiscale adviezen	195	163
Honorarium andere niet-controledienst	<u>15</u>	<u>77</u>
Totaal accountantskosten	380	388

(M€)

5. Financiële baten en lasten	Realisatie 2014	Realisatie 2013
5.1 Rentebaten	0,4	0,3
5.5 Rentelasten	- 11,1	- 4,9
Saldo financiële baten en lasten	- 10,7	- 4,6

7. Resultaat op deelnemingen	0,1	0,2
-------------------------------------	------------	------------

8. Aandeel derden in het resultaat	- 0,4	- 0,3
---	--------------	--------------

Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2014

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening maakt deel uit van de jaarrekening 2014 van de universiteit.

Voor zover posten uit de balans en staat van baten en lasten hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en de staat van baten en lasten, met uitzondering van het volgende:

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van rechtspersonen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de universiteit in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de universiteit en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Enkelvoudige Balans per 31 december 2014 (na resultaatbestemming)

(M€)

1. Activa	31-12-2014	31-12-2013
Vaste activa:		
1.2 Materiële vaste activa	259,4	278,8
1.3 Financiële vaste activa *	19,6	27,3
Totaal vaste activa	279,0	306,1
Vlottende activa:		
1.4 Voorraden	0,3	0,3
1.5 Vorderingen *	71,0	83,1
1.7 Liquide middelen	81,0	69,1
Totaal vlottende activa	152,3	152,5
Totaal activa	431,3	458,6

(M€)

2. Passiva	31-12-2014	31-12-2013
2.1 Eigen vermogen	149,1	149,6
2.2 Voorzieningen	14,7	20,5
2.3 Langlopende schulden	129,5	136,6
2.4 Kortlopende schulden	138,0	151,9
Totaal passiva	431,3	458,6

*) : stand per 31-12-2013 aangepast voor vergelijkingsdoeleinden

Enkelvoudige Staat van Baten en Lasten over 2014

(M€)

	Realisatie 2014	Begroting 2014	Realisatie 2013
3. Baten			
3.1 Rijksbijdragen	190,8	187,2	188,6
3.3 College, cursus, les- en examengelden	19,9	20,3	19,2
3.4 Baten werk in opdracht van derden	86,0	85,2	91,8
3.5 Overige baten	15,1	14,0	19,2
Totaal baten	311,8	306,7	318,8
4. Lasten			
4.1 Personeelslasten	191,8	199,6	200,9
4.2 Afschrijvingen	21,4	21,9	22,9
4.3 Huisvestingslasten	22,9	25,2	21,0
4.4 Overige lasten	60,9	57,0	71,8
Totaal lasten	297,0	303,7	316,6
Saldo baten en lasten	14,8	3,0	2,2
5. Saldo financiële baten en lasten	- 9,8	- 4,4	- 4,4
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	5,0	- 1,4	- 2,2
6. Belastingen			
7. Resultaat deelnemingen	- 5,5		0,2
Nettoresultaat	- 0,5	- 1,4	- 2,0

De begroting 2014 is opgesteld *exclusief* de gelieerde instellingen.

Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2014

Activa

Vaste activa

(M€)

1.2 Materiële vaste activa	1.2.1 Gebouwen en terreinen	1.2.2 Inventaris en apparatuur	1.2.4 In uitvoering en vooruit betalingen	Invest. subsidies	Totaal
Aanschafprijs 1-1-2014	480,2	67,8	5,2	- 0,1	553,1
Afschrijving cumulatief 1-1-2014	221,3	53,0	0,0	0,0	274,3
Boekwaarde 1-1-2014	258,9	14,8	5,2	- 0,1	278,8

Investerings 2014	5,4	3,2	- 2,6	0,1	6,1
Aanschafwaarde desinvesteringen 2014 *	6,2	0,4	0,0	0,0	6,6
Afschrijvingen 2014	17,2	4,2	0,0	0,0	21,4
Afschrijvingen desinvesteringen 2014 *	2,0	0,5	0,0	0,0	2,5

Aanschafprijs 31-12-2014	479,4	70,6	2,6	0,0	552,6
Afschrijving cumulatief 31-12-2014	236,5	56,7	0,0	0,0	293,2
Boekwaarde 31-12-2014	242,9	13,9	2,6	0,0	259,4

*) De in 2014 verantwoorde desinvestering van € 4,1 miljoen betreft de afboeking van de boekwaarde van een in 2014 verkocht gebouw van de universiteit.

Gestelde zekerheden

Per 1 januari 2010 is aan de Staat der Nederlanden het recht van eerste hypotheek tot een bedrag van € 195 miljoen verstrekt op een deel van het onroerend goed ter zekerheid van de opgenomen leningen.

Ten behoeve van het gebouw Hengelosestraat 99 een 1ste hypotheekinschrijving tot een bedrag van een € 23,6 miljoen, evenals een bedrag van € 9,4 miljoen tot verhaal van verschuldigde renten, vergoedingen en kosten, alsmede verpandingsrechten voortvloeiende uit de subsidietoezeggingen uit hoofd van de huisvesting.

WOZ en verzekerde waarde gebouwen en terreinen	(M€)
WOZ-waarde gebouwen en terreinen	201,0
Verzekerde waarde gebouwen	563,9

Bovenstaande waardes zijn van toepassing op het belastingjaar 2014.

(M€)

1.3 Financiële vaste activa	Boek- waarde 01-01- 2014	Investerings en verstrekte leningen	Des- investeringen en aflossingen	Resultaat 2014	Reclass. / Corr. Resultaat 2014	Boek- waarde 31-12- 2014
1.3.1 Groepsmaatschappijen						
Holding Technopolis Twente	8,4			- 5,5		2,9
Drienerbeek Onroerend Goed	2,0					2,0
Totaal	10,4	0,0	0,0	- 5,5	0,0	4,9

1.3.2 Andere deelnemingen						
BTC B.V.	0,6					0,6
Participatiemaatschappij Oost Nederland B.V.	1,4					1,4
The Gallery B.V.	0,5					0,5
Totaal	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	2,5

1.3.3 Vorderingen op groepsmaatschappijen						
Drienerbeek Onroerend Goed 1)	5,3		0,6			4,7
Holding Technopolis Twente 2)	2,0	0,3	0,8			1,5
CMI B.V.	0,0					0,0
Totaal	7,3	0,3	1,4	0,0	0,0	6,2

1.3.4 Vorderingen op andere deelnemingen						
The Gallery B.V.	0,7					0,7
Totaal	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7

1.3.5 Vorderingen op OCW *	5,7		0,6			5,1
Reclassificatie 3)	- 0,6				- 0,1	- 0,7
Totaal	5,1	0,0	0,6	0,0	- 0,1	4,4

1.3.7 Overige vorderingen						
Auditoren / Studenten	0,1					0,1
TOP-leningen	0,7		0,4			0,3
TPRC	0,8					0,8
TSM	0,0	0,3				0,3
PC's, diversen (studenten)	0,1	0,1	0,1			0,1
Studiereis commissie	0,0	0,2	0,2			0,0
Reclassificatie 3)	- 0,4				- 0,3	- 0,7
Totaal	1,3	0,6	0,7	0,0	- 0,3	0,9

Totaal financiële vaste activa	27,3	0,9	2,7	- 5,5	- 0,4	19,6
---------------------------------------	-------------	------------	------------	--------------	--------------	-------------

*) : het langlopende deel van de vordering op OCW (> 1 jaar) wordt met ingang van boekjaar 2014 gepresenteerd onder de Financiële Vaste Activa. De balansstand per 01-01-2014 is op dit punt ook gewijzigd.

- 1). Het rentepercentage bedraagt 4,5%. De resterende looptijd van de lening bedraagt 20 jaren.
- 2). Er zijn geen afspraken inzake aflossing overeengekomen. De rentevergoeding is variabel (afhankelijk van het rendement van de betreffende lening).
- 3). De reclassificatie betreft het herrubriceren van de overige vorderingen met een looptijd korter dan 1 jaar naar de vlottende activa.

Flottende activa

	(M€)	
1.4 Voorraden	31-12-2014	31-12-2013
1.4.1 Gebruiksgoederen	0,3	0,3
Totaal	0,3	0,3

	(M€)	
1.5 Vorderingen	31-12-2014	31-12-2013
1.5.1 Debiteuren	23,8	28,2
1.5.2 OCW *	0,7	0,6
1.5.3 Groepsmaatschappijen		
Holding Technopolis Twente B.V.	7,2	2,6
Drienerbeek Onroerend Goed B.V.	<u>0,1</u>	<u>0,1</u>
	7,3	2,7
1.5.5 Studenten/deelnemers/cursisten	0,0	0,1
1.5.6 Overige overheden	4,9	8,5
1.5.7 Overige vorderingen:		
Kortlopende vorderingen financiële vaste activa	0,6	0,5
Overige	<u>0,1</u>	<u>0,9</u>
	0,7	1,4
1.5.8 Overlopende activa:		
Werk in opdracht van derden		
- vooruitgefactureerde en ontvangen termijnen	- 76,8	- 85,5
- kosten Werk in opdracht van Derden	<u>121,8</u>	<u>137,1</u>
Saldo projecten met een debetstand	45,0	51,6
- vooruitgefactureerde en ontvangen termijnen	- 58,1	- 56,2
- kosten Werk in opdracht van Derden	<u>45,8</u>	<u>42,0</u>
Saldo projecten met een creditstand	- 12,3	- 14,2
Vooruitbetaalde kosten	1,7	3,4
Nog te ontvangen bedragen	<u>1,1</u>	<u>2,0</u>
	<u>2,8</u>	<u>5,4</u>
Totaal overlopende activa	35,5	42,8
1.5.9 Af: Voorziening wegens oninbaarheid	- 1,9	- 1,2
Totaal	71,0	83,1

*) het langlopende deel van de vordering op OCW (> 1 jaar) wordt met ingang van boekjaar 2014 gepresenteerd onder de Financiële Vaste Activa. De balansstand per 31-12-2013 is op dit punt ook gewijzigd.

Het verloop van de voorzieningen wegens oninbaarheid is als volgt:

(M€)

	2014	2013
1.5.9.1 Saldo per 1 januari	- 1,2	- 0,7
1.5.9.2 Onttrekking	0,7	0,4
1.5.9.3 Dotatie	- 1,4	- 0,9
Stand per 31 december	- 1,9	- 1,2

Debiteuren

In het debiteurensaldo zijn geen posten opgenomen met een betalingstermijn langer dan 1 jaar.

(M€)

1.7 Liquide middelen	31-12-2014	31-12-2013
1.7.1 Kasmiddelen	0,0	0,1
1.7.2 Tegoeden op bank- en girorekeningen	11,0	34,0
1.7.3 Deposito's	70,0	35,0
Totaal	81,0	69,1

De deposito's hebben een looptijd van maximaal 3 maanden.

Passiva

(M€)

2.1 Eigen vermogen	Stand per 1-1-2014	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2014
2.1.1 Algemene reserve	136,9	6,4	- 3,2	140,1
2.1.1 Bestemmingsreserve: sociale lasten fonds universiteit	2,3	- 1,0		1,3
2.1.1 Bestemmingsreserve: EWI	0,0	- 0,5	2,3	1,8
2.1.1 Bestemmingsreserve: NANOLAB	0,0		0,9	0,9
2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek): Drienerbeek Onroerend Goed	2,0			2,0
2.1.3 Bestemmingsreserve (privaat): Holding Technopolis Twente	8,4	- 5,4		3,0
Totaal	149,6	- 0,5	0,0	149,1

De gevormde bestemmingsreserve sociale lasten fonds universiteit geldt als egaliseringsreserve om toekomstige verschillen tussen begrote en gerealiseerde sociale lasten te kunnen verrekenen. De bestemmingsreserve EWI betreft een gekwantificeerd deel van de reserves van de faculteit Elektrotechniek, Wiskunde & Informatica bedoeld om toekomstige uitgaven mee af te dekken als gevolg van bijkomende kosten uit de reorganisatie van de faculteit. Het NanoLab kent een bestemmingsreserve, welke gebruikt wordt om jaarlijks 1% van gedane investeringen in apparatuur in te reserveren conform een contractueel vast gelegd herinvesteringsfonds voor toekomstige investeringen.

De gevormde bestemmingsreserves voor de gelieerde instellingen Drienerbeek Onroerend Goed en Holding Technopolis Twente geven de vermogenspositie van deze instellingen weer en deze reserves zijn bestemd voor het opvangen van mogelijke toekomstige tekorten van deze instellingen, alsmede bij de Holding Technopolis Twente om in de toekomst eventuele private activiteiten mee te financieren.

(M€)

2.2 Voorzieningen	2.2.1 Personeels- voorzieningen	2.2.3 Overige voorzieningen	Totaal voorzieningen
Stand per 1-1-2014	8,4	12,1	20,5
Dotaties	3,4	0,6	4,0
Onttrekkingen	1,4	2,7	4,1
Vrijval	2,3	3,4	5,7
Stand per 31-12-2014	8,1	6,6	14,7
Onderverdeling saldo 31-12-2014:			
< 1 jaar	2,5	0,6	3,1
> 1 jaar	5,6	6,0	11,6

Personeelsvoorzieningen:

De voorziening reorganisatie en wachtgeld ad € 6,1 miljoen (2013 € 6,5 miljoen) heeft tot doel claims uit hoofde van uitkeringen na ontslag af te dekken. De hoogte van de voorziening is gebaseerd op een inschatting van de huidige verplichtingen met een toekomstige uitstroom van middelen. De universiteit is eigen risicodragers voor de gehele werkloosheidsuitkeringen inclusief het bovenwettelijke deel. Deze voorziening is bepaald op basis van beschikbare gegevens uit de administratie van het UWV en de opgave van Raet.

De voorziening uitgestelde personeelsbeloning ad € 1,5 miljoen (2013 € 1,7 miljoen) is gevormd ten behoeve van toekomstige uitbetalingen in verband met jubilea en non-activiteiten.

De universiteit is eigen risicodragers voor de WAO en WIA. De WAO-uitkeringen gedurende de eerste vijf jaren van de arbeidsongeschiktheid komen hierdoor voor rekening van de universiteit. De voorziening WIA ad € 0,5 miljoen (2013 € 0,2 miljoen) is gewaardeerd tegen het bedrag van de bezoldiging inclusief werkgeverslasten. De universiteit is met ingang van 2006 eigen risicodragers voor de WIA, hetgeen tot gevolg heeft dat de universiteit het risico voor de lasten van de WGA-uitkeringen gedurende een periode van 10 jaar zelf draagt. Dotatie aan de voorziening vindt plaats op het moment dat voorzien wordt dat een werknemer instroomt in de WIA.

Overige voorzieningen:

De voorziening milieurisico's ad € 2,1 miljoen (2013 € 3,8 miljoen) is gevormd in verband met de renovatie van vastgoed en meer specifiek wat betreft de asbestsanering. De hoogte van de voorziening wordt jaarlijks geïndexeerd en is gebaseerd op een rapport van deskundigen. De voorziening ondersteuning studenten ad € 0,6 miljoen (2013 € 0,6 miljoen) betreft opgebouwde rechten overeenkomstig art. 7.51 WHW. De hoogte van de voorziening is gebaseerd op een inschatting van de toekomstige aanspraken. De voorziening EU ad € 1,6 miljoen (2013 € 2,3 miljoen) is gevormd ter dekking van de mogelijke financiële correcties die doorgevoerd moeten worden op EU-projecten. Dit naar aanleiding van een EU-audit op projecten die vallen onder het 6^e kader.

De universiteit heeft ten behoeve van The Gallery BV een huurgarantie afgegeven over een periode van 10 jaar. De huidige ontwikkelingen binnen The Gallery zijn voor de universiteit aanleiding om hiervoor een voorziening te treffen ad € 1,9 miljoen (2013 € 3,8 miljoen).

Met betrekking tot de verkoop in 2014 van een pand is een voorziening van € 0,4 miljoen gevormd (2013: € 0,4 miljoen) in verband met een verlieslatend huurcontract.

(M€)

2.3 Langlopende schulden	2.3.3 Krediet- instellingen	2.3.5 's-Rijks schatkist	Totaal
Stand per 1-1-2014	2,5	134,1	136,6
Aangegane leningen	0,0	0,0	0,0
Aflossingen	1,9	5,2	7,1
Stand per 31-12-2014	0,6	128,9	129,5
Looptijd > 1 jaar	0,6	21,1	21,7
Looptijd > 5 jaar	0,0	107,8	107,8
Rentepercentage	5,25%	variabel	

Onderstaande tabel geeft een weergave van de aangegane leningen, jaarlijkse aflossingen en te betalen rente:

Lening:	Einddatum:	Aflossing per jaar:	Rente:
ASN Bank	15-01-2016	Jaarlijks stijgende annuïteit + extra aflossing	5,25%
Ministerie van Financiën – lening 1	03-01-2039	M€ 3,2	variabel, 3 maands euribor + 10bp
Ministerie van Financiën – lening 2	03-01-2039	M€ 0,9	variabel, 3 maands euribor + 10bp
Ministerie van Financiën – lening 3	02-01-2041	M€ 1,2	variabel, 3 maands euribor + 10bp

De variabel rentende leningen bij het Ministerie van Financiën zijn in 2015 omgezet naar vast rentende leningen.

(M€)

2.4 Kortlopende schulden	31-12-2014	31-12-2013
2.4.1 Kredietinstellingen	7,1	7,0
2.4.3 Crediteuren	13,4	21,2
2.4.5 Schulden aan groepsmaatschappijen	0,1	0,1
2.4.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
2.4.7.1 Loonheffing	6,6	6,9
2.4.7.2 Omzetbelasting	0,8	0,0
2.4.7.3 Premies sociale verzekeringen	<u>1,9</u>	<u>1,9</u>
Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	9,3	8,8
2.4.8 Schulden terzake pensioenen	2,4	2,8
2.4.9 Overige kortlopende schulden		
Waarborgsommen	0,2	0,2
Vooruit ontvangen/Nog te betalen bedragen	19,7	17,1
Vooruit ontvangen i.h.k.v. bestemmingsfondsen	3,1	3,3
Ontvangen voorschotten Werk in opdracht van Derden	51,3	58,2
Verbonden partijen	0,6	0,5
Diversen	<u>3,0</u>	<u>2,7</u>
Totaal overige kortlopende schulden	77,9	82,0
2.4.10 Overlopende passiva:		
Vakantiedagen/-geld	14,3	14,3
Vooruit ontvangen collegegelden	9,1	8,2
Vooruit ontvangen i.h.k.v subsidies OCW	0,8	0,9
Transitoria	<u>3,6</u>	<u>6,6</u>
Totaal overlopende passiva	27,8	30,0
Totaal	138,0	151,9

Op de regel Kredietinstellingen is het kortlopende aflossingsdeel (< 1 jaar) opgenomen van de Langlopende schulden.

Toelichting op de enkelvoudige Staat van baten en lasten over 2014

(M€)

Baten	Realisatie 2014	Realisatie 2013
3.1 Rijksbijdragen		
3.1.1 Rijksbijdragen OCW	190,8	188,6
Totaal Rijksbijdrage	190,8	188,6

3.3.4 Collegegelden sector WO	19,9	19,2
--------------------------------------	-------------	-------------

3.4 Baten werk in opdracht van derden		
3.4.1 Contractonderwijs	1,4	1,6
3.4.2 Contractonderzoek	76,2	82,5
3.4.3 Overige baten werk i.o.v. derden	8,4	7,7
Totaal baten werk io.v. derden	86,0	91,8

<i>Uitsplitsing</i>		
3.4.2 Contractonderzoek		
3.4.2.1 Internationale organisaties	21,2	20,7
3.4.2.2 Nationale overheden	17,8	25,6
3.4.2.3 NWO	20,3	20,5
3.4.2.4 KNAW	0,3	0,2
3.4.2.5 Overige non-profit organisaties	5,9	6,2
3.4.2.6 Bedrijven	<u>10,7</u>	<u>9,3</u>
Totaal Contractonderzoek	76,2	82,5

3.5 Overige baten		
3.5.1 Verhuur *	3,9	4,4
3.5.2 Detachering personeel *	1,2	1,5
3.5.3 Overige *	10,0	13,3
Totaal overige baten	15,1	19,2

Totaal baten	311,8	318,8
---------------------	--------------	--------------

*) : cijfers over 2013 aangepast voor vergelijkingsdoeleinden

(M€)

Lasten	Realisatie 2014	Realisatie 2013
4.1 Personeelslasten		
4.1.1 Lonen en salarissen	179,3	185,1
4.1.2 Overige personele lasten	12,5	15,8
Totaal personeelslasten	191,8	200,9
<i>Uitsplitsing</i>		
4.1.1.1 Brutolonen en salarissen	139,8	145,2
4.1.1.2 Sociale lasten	18,2	17,8
4.1.1.3 Pensioenpremies	<u>21,3</u>	<u>22,1</u>
Totaal lonen en salarissen	179,3	185,1
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	1,2	3,1
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	3,3	3,6
4.1.2.3 Overige	<u>8,0</u>	<u>9,1</u>
Totaal overige personele lasten	12,5	15,8
Gemiddelde fte's		
WP/OP	1.532,4	1.626,1
OBP	1.091,0	1.121,9
Totaal gemiddelde fte's	2.623,4	2.748,0

4.2 Afschrijvingen		
4.2.2 Materiële vaste activa	21,4	22,9
Totaal afschrijvingen	21,4	22,9

4.3 Huisvestingslasten		
4.3.1 Huur	2,8	2,5
4.3.2 Verzekeringen	0,5	0,4
4.3.3 Onderhoud	4,5	5,0
4.3.4 Energie en water	4,7	5,2
4.3.5 Schoonmaakkosten	3,5	3,3
4.3.6 Heffingen	1,6	1,5
4.3.8 Overige	5,4	3,1
Totaal huisvestingslasten	22,9	21,0

4.4 Overige lasten		
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	15,3	15,2
4.4.2 Inventaris en apparatuur	9,9	10,0
4.4.3 Dotaties overige voorzieningen	- 2,0	5,2
4.4.4 Overige	37,7	41,5
Totaal overige lasten	60,9	71,8

Totaal lasten	297,0	316,6
----------------------	--------------	--------------

(M€)

5. Financiële baten en lasten	Realisatie 2014	Realisatie 2013
5.1 Rentebaten	0,5	0,5
5.5 Rentelasten	- 10,3	- 4,9
Saldo financiële baten en lasten	- 9,8	- 4,4

Overzicht verbonden partijen

Meerderheidsdeelnemingen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteit	Eigen Vermogen 31 december 2014	Exploitatie Resultaat 2014	Omzet 2014	Verklaring Art.2:403 BW	Deelname percentage	Consolidatie
Holding Technopolis Twente	B.V.	Enschede	4	€ 8,7	- € 5,4	€ 6,1	nee	100	ja
Drienerbeek Onroerend Goed	B.V.	Enschede	3	€ 2,0	€ 0,0	€ 1,1	nee	100	ja

Code activiteiten:	
1. Contractonderwijs	3. Onroerende zaken
2. Contractonderzoek	4. Overige

Samenstelling bestuur en directie meerderheidsdeelnemingen	
Drienerbeek Onroerend Goed B.V.	directie: J.C. Berger
Holding Technopolis Twente B.V.	statutair bestuurder: K.J. van Ast

Overige verbonden partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Deelnamepercentage
<i>Minderheidsbelangen Universiteit Twente</i>				
Participatiemij Oost Nederland	B.V.	Arnhem	4	2,51%
The Gallery	B.V.	Enschede	3	14,29%
52* North	GMBH	Münster	2	26%
Bedrijfs Technologisch Centrum Twente	B.V.	Enschede	4	36%
<i>Verbonden partijen Holding Technopolis Twente</i>				
Technopolis Twente Onroerend Goed	B.V.	Enschede	3	100%
Uniled Twente Innovation	B.V.	Enschede	2	100%
De Hogekamp	B.V.	Enschede	3	100%
Congres- en Studiecentrum Twente	B.V.	Enschede	3	100%
ITC International Hotel	B.V.	Enschede	3	100%
Center for Medical Imaging	B.V.	Enschede	2	100%
High Tech Factory	B.V.	Enschede	3	100%
- High Tech Facilities	B.V.	Enschede	3	100%
- High Tech Fund	B.V.	Enschede	4	100%
UT International Ventures Holding	B.V.	Enschede	2	60%
- UT International Ventures	B.V.	Enschede	2	60%
- U-Needle Holding	B.V.	Enschede	2	16%
- UTIVH – Micronext Holding	B.V.	Enschede	2	60%
- UTIVH – Aerotech Development	B.V.	Enschede	2	60%
- UTIVH – Vycap	B.V.	Enschede	2	60%
- Ostendum Holding	B.V.	Enschede	2	22%
- Ostendum R&D	B.V.	Enschede	2	22%
- PA Imaging Holding	B.V.	Enschede	2	31%
- PA Imaging R&D	B.V.	Enschede	2	31%
<i>Minderheidsbelangen Holding Technopolis Twente</i>				
Nederlandse Duitse Internet Exchange	B.V.	Enschede	4	25%
Panthera Group (wh Lionix)	B.V.	Enschede	2	23%
Micronit Microfluidic	B.V.	Enschede	2	16%
Mosaic Systems	B.V.	Breda	2	43%
Ambiënt Holding	B.V.	Enschede	2	15%
Smartip	B.V.	Enschede	2	15%
MobiHealth	B.V.	Enschede	2	47%
SenzAir	B.V.	Enschede	2	10%
Smart Signs Holding	B.V.	Enschede	2	10%
Recore Systems	B.V.	Enschede	2	2%
Medisse	B.V.	Enschede	2	6%
Twente Technology Fund	B.V.	Enschede	2	19%
Panaxea	B.V.	Enschede	2	28%
20 Med Therapeutics	B.V.	Hengelo	2	18%
Materiomics	B.V.	Bilthoven	2	25%
Sensor Imprint Technology	B.V.	Doom	2	10%
Nocitrack	B.V.	Enschede	2	53%
MyLife Technology	B.V.	Enschede	2	49%
Screvo Holding	B.V.	Enschede	2	48%
STIPPT	B.V.	Enschede	2	60%
4Silence	B.V.	Enschede	2	20%
GreenInsight	B.V.	Enschede	2	16%
SoundInsight	B.V.	Enschede	2	11%
Hy2Care	B.V.	Enschede	2	45%

WNT: Wet normering topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

WNT-norm 2014: € 230.474,00

4.1: Vermelding bezoldiging topfunctionaris en gewezen topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

College van Bestuur	Functie	Voorzitters clausule van toepassing	Ingangs datum dvd	Eind datum dvd	Omvang dvd in fte	Beloning	Belaste vaste en variabele onkosten vergoedingen	Voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	Uitkeringen wegens beëindiging van het dvd	Omgerekend jaarbasis
Dhr. V. van der Chijs	Voorzitter College van Bestuur	J	1-10-2013		1,0	€ 181.244	-	€ 32.451	0	€ 213.695
Dhr. K.J. van Ast	Vice-Voorzitter College van Bestuur 1)	N	1-10-2005		1,0	€ 185.617	-	€ 32.451	0	€ 218.068
Dhr. H. Brinkma	Rector Magnificus	N	1-1-2009		1,0	€ 180.082	-	€ 31.430	0	€ 211.513

Toelichting

1) Het dienstverband loopt vanaf 01-10-2005. Per 01-10-2013 is er een nieuwe benoeming.

Vermelding alle toezichthouders

Raad van Toezicht	Functie	Voorzitters clausule van toepassing	Ingangs datum functie	Eind datum functie	Beloning	Belaste vaste en variabele onkosten vergoedingen	Voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	Uitkeringen wegens beëindiging van functie
Dhr. C.J. van der Graaf	Voorzitter Raad van Toezicht	J	1-5-2011		€ 15.000	-	-	-
Dhr. E.T.A. de Boer	Lid Raad van Toezicht	N	1-2-2008		€ 10.000	-	-	-
Mw. J.I. Stoker	Lid Raad van Toezicht	N	1-12-2008		€ 10.000	-	-	-
Dhr. A.H. Schaaf	Lid Raad van Toezicht	N	1-8-2012		€ 10.000	-	-	-
Mw. C.I.J.M. Ross-van Dorp	Lid Raad van Toezicht	N	1-11-2012		€ 10.000	-	-	-

Vermelding alle interim bestuurders

n.v.t.										
--------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4.2: Vermelding gegevens van een ieder van wie de bezoldiging van de WNT-norm te boven gaat

Functie of functies	Ingangs datum dvd	Eind datum dvd	Omvang dvd in fte	Beloning	belaste vaste en variabele onkosten vergoedingen	Voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	Uitkeringen wegens beëindiging van het dvd	Omgerekend jaarbasis

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Toezicht van de Universiteit Twente

Verklaring over de jaarrekening 2014

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2014 van de Universiteit Twente te Enschede gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de Universiteit Twente op 31 december 2014 en van het resultaat en de kasstromen over 2014 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- voldoen de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2014 in alle van materieel belang zijnde aspecten aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2014.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2014;
- de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2014;
- het geconsolideerde kasstroomoverzicht; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2014 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Universiteit Twente, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

- Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de getrouwheid van de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 6,3 miljoen. Bij de bepaling van de materialiteit is als benchmark de totale baten (2%) gehanteerd.
- De materialiteit voor de financiële rechtmatigheid is bepaald op EUR 6,8 miljoen, deze materialiteit is gebaseerd op 3% van de totale publieke middelen (zijnde het totaal van de rijksbijdragen, het wettelijk deel collegegelden en de NWO gelden).

Beide zijn bepaald zoals voorgeschreven in paragraaf 2.1.3. van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2014. In deze paragraaf van het Onderwijsaccountantsprotocol zijn tevens een aantal specifieke controle- en rapportagetoleranties opgenomen die wij hebben toegepast. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met de Raad van Toezicht overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 314 duizend rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de groepscontrole

Universiteit Twente staat aan het hoofd van een groep van entiteiten. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Universiteit Twente. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

De groep bestaat uit Holding Technopolis Twente B.V. en Drienerbeek Onroerend Goed B.V. Bij Holding Technopolis Twente B.V. hebben wij beoordelingswerkzaamheden uitgevoerd voor de jaarrekening. Bij Drienerbeek Onroerend Goed B.V. hebben wij een cijferbeoordeling uitgevoerd om onze inschatting te toetsen dat er geen risico van een materiële fout is bij dit groepsonderdeel.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij Universiteit Twente en groepsonderdelen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de geconsolideerde jaarrekening.

Reikwijdte van de samenwerking met de afdeling Financial Audit

In het kader van onze controle van de jaarrekening maken wij gebruik van de werkzaamheden van de afdeling Financial Audit (FA) van de Universiteit Twente. Aangezien wij de ongedeelde verantwoordelijkheid voor ons controleoordeel dragen, hebben wij werkzaamheden uitgevoerd om vast te stellen of wij gebruik kunnen maken van het werk van FA. In dat kader hebben wij middels inspectie van relevante documenten en het inwinnen van inlichtingen de deskundigheid en objectiviteit van FA geëvalueerd. Verder hebben we de geplande werkzaamheden van FA, evenals het door ons geplande gebruik van deze werkzaamheden, met het hoofd FA besproken. Tenslotte hebben wij door middel van het evalueren van de interne rapportage van FA en het herhalen van de

werkzaamheden van FA vastgesteld dat de werkzaamheden en interne vastleggingen door FA toereikend zijn voor de doeleinden van onze controle.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het College van Bestuur en de Raad van Toezicht gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

De aanbestedingswet- en regelgeving en de naleving daarvan is complex

De aanbestedingswet- en regelgeving is uitgebreid en complex. In het kader van onze controle op de financiële rechtmatigheid hebben wij derhalve bijzondere aandacht gegeven aan het vaststellen van de naleving van in het kader van de financiële rechtmatigheid relevante bepalingen van deze wet- en regelgeving.

Wij hebben door middel van gevoerde gesprekken en inspectie van relevante documentatie de opzet en het bestaan van interne beheersingsmaatregelen van de Universiteit Twente, die de toepassing van de aanbestedingswet- en regelgeving dienen te waarborgen, in het kader van de controle van de jaarrekening geëvalueerd en de effectiviteit daarvan getoetst door middel van deelwaarneming.

Daarbij is onder meer nagegaan dat sprake is van een door de instelling opgestelde aanbestedingskalender, contractregister en een analyse van de inkoopcontracten die ten grondslag liggen aan de daadwerkelijke bestedingen van de instelling. De Universiteit Twente heeft na afloop van het boekjaar 2014 alle bestedingen over 2014 geanalyseerd op een juiste marktbenadering overeenkomstig de aanbestedingswet- en regelgeving. Wij hebben op basis van deelwaarnemingen vastgesteld dat de daarbij geconstateerde afwijkingen juist en volledig zijn.

Wij hebben door middel van gevoerde gesprekken met inkopers, de leiding van de instelling en inspectie van relevante documentatie:

- de aard en omvang van de afwijkingen nader onderzocht, alsmede onderzoek uitgevoerd naar eventuele andere mogelijke afwijkingen;
- nagegaan of sprake is van opzettelijke handelingen verband houdende met het verkrijgen van onrechtmatig voordeel.

Op basis van deze werkzaamheden zijn geen materiële afwijkingen of onrechtmatig verkregen voordelen geconstateerd. Voorts hebben wij vastgesteld dat communicatie heeft plaatsgevonden met de Raad van Toezicht.

Werk in opdracht van derden (projecten)

De Universiteit Twente heeft over 2014 EUR 86 miljoen aan baten gerealiseerd in opdracht van derden. Daarbij is ultimo 2014 sprake van EUR 32,7 miljoen onderhanden projecten (EUR 45,0 miljoen nog te factureren en EUR 12,3 miljoen vooruitontvangen termijnen). Baten uit werk in opdracht van

derden en de bijbehorende balanspositie voor onderhanden projecten maken hiermee een significant onderdeel uit van de staat van baten en lasten respectievelijk de balans van de Universiteit Twente. Dientengevolge hebben wij de volledigheid en juistheid (declarabiliteit van de projectuitgaven) van de baten uit werk in opdracht van derden en de waardering van de onderhanden projecten als een kernpunt in onze controle aangemerkt.

Wij hebben door middel van gevoerde gesprekken en inspectie van relevante documentatie de opzet en het bestaan van interne beheersingsmaatregelen, die volledigheid en juistheid van de verantwoorde baten uit werk in opdracht van derden dienen te waarborgen, geëvalueerd en de effectiviteit daarvan getoetst door middel van deelwaarneming. Daarbij zijn wij onder meer nagegaan dat sprake is van ondertekende projectovereenkomsten, de inhoudelijke en financiële voortgang van het project tussentijds wordt geanalyseerd, alsmede dat voor- en nacalculaties worden uitgevoerd. We hebben ultimo 2014 materiële onderhanden projecten geanalyseerd op een juiste waardering van de onderhanden projecten. Daarbij hebben wij door middel van gevoerde gesprekken met projectcontrollers en inspectie van relevante documentatie getoetst dat gerealiseerde kosten declarabel zijn (in overeenstemming met projectovereenkomst), dat de nog te realiseren kosten passen binnen de overeengekomen projectbegroting en voor zover dit niet het geval is (projectverlies) een voorziening onderhanden projecten is gevormd. Voorts hebben wij voor het selecteren van onderhanden projecten een cijferanalyse uitgevoerd en van de geselecteerde projecten getoetst of deze projecten tijdig zijn afgesloten en onderhanden projecten juist worden gepresenteerd onder nog te factureren dan wel vooruitontvangen termijnen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij vastgesteld dat werk in opdrachten van derden conform de daarvoor geldende verslaggevingsregels zijn verwerkt en adequaat zijn toegelicht.

Toepassing rentederivaten door Universiteit Twente

Zoals vermeld op pagina 126 van het financieel jaarverslag maakte Universiteit Twente tot december 2014 gebruik van renteswaps met als doelstelling om het variabele renterisico 's af te dekken die voortvloeien uit afgesloten leningen voor financiering van het vastgoed. In december 2014 heeft de Universiteit Twente de renteswaps afgekocht en met ingang van 2015 zijn de variabele rentes op de leningen van het Ministerie van Financiën omgezet in vaste rentes. De Universiteit Twente heeft de afkoopsom van de swaps ad EUR 6,3 miljoen volledig ten laste van het resultaat 2014 verantwoord onder rentelasten. Wij hebben samen met experts in ons controleteam vastgesteld dat het bedrag van EUR 6,3 miljoen juist berekend is op basis van de documentatie van de afkoopsom. Daarnaast hebben we de verwerking van de afkoop van de renteswaps getoetst aan de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Op basis van de verslaggevingsregels rondom kostprijshegde-accounting (RJ 290) dient bij het beëindigen van het financieel instrument de afkoopsom als overlopende post te worden opgenomen en gedurende de oorspronkelijke looptijd van de swaps vrij te vallen ten laste van het resultaat. Wij hebben vastgesteld dat de afkoopsom voor een bedrag van EUR 6,2 miljoen als vooruitbetaald bedrag op de balans verantwoord had moeten worden in plaats van ten laste van het resultaat 2014 te worden gebracht. Wij hebben deze afwijking gerapporteerd aan het College van Bestuur en de Raad van Toezicht. Het College van Bestuur en de Raad van Toezicht beschouwen het bedrag van EUR 6,2 miljoen als niet materieel voor de jaarrekening als geheel. Wij hebben geconstateerd dat de transactie in voldoende mate toegelicht is in het jaarverslag en vastgesteld dat deze afwijking zowel kwantitatief als kwalitatief niet materieel is voor de jaarrekening als geheel.

Waardering van de materiële vaste activa

De waardering van de materiële vaste activa ad EUR 277,8 miljoen (62% van het balanstotaal) per 31 december 2014 is belangrijk voor onze controle, aangezien het qua waarde de belangrijkste activa op de balans van de instelling betreft. De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en eventuele bijzondere waardeverminderingen.

De Universiteit Twente beoordeelt minimaal jaarlijks of sprake is van aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen en heeft geconcludeerd dat geen sprake is van een aanwijzing voor bijzondere waardevermindering. De Universiteit Twente maakt gebruik van veronderstellingen met betrekking tot onder meer ontwikkelingen in studentenaantallen en inschattingen van het gebruik van het vastgoed.

In het kader van onze controle hebben wij deze veronderstellingen geëvalueerd en getoetst teneinde vast te stellen of sprake is van een aanwijzing voor bijzondere waardevermindering. Wij hebben daarbij onder meer aandacht besteed aan het beoordelingsproces dat de Universiteit Twente heeft uitgevoerd:

- het evalueren van meerjarenprognose op aanwijzingen dat de (huidige en toekomstige) afschrijvingslasten gedekt kunnen worden door toekomstige opbrengsten;
- het op basis van woz- en verzekeringswaardes vaststellen dat de marktwaarde van het actief niet beduidend meer is gedaald dan door normale veroudering mag worden verwacht;
- op basis van managementrapportages, notulen, meerjarenbegrotingen en huisvestingsplannen nagaan dat gedurende het boekjaar zich geen belangrijke veranderingen, zoals bijvoorbeeld reorganisaties, bijzondere daling studentenaantallen, significante wijzigingen in gebruik vastgoed, hebben voorgedaan of zich zullen gaan voordoen in de nabije toekomst die een nadelig effect hebben op de Universiteit Twente.

Hierbij is getoetst of redelijkerwijs mogelijke veranderingen in de veronderstellingen ertoe zouden kunnen leiden dat sprake is een bijzondere waardevermindering.

Een deelneming van de Universiteit Twente heeft in 2014 een bijzondere waardevermindering van materiële vaste activa van EUR 4,4 miljoen verwerkt, aangezien de huidige en toekomstige afschrijvingslasten niet meer gedekt kunnen worden door toekomstige opbrengsten.

Op basis van deze werkzaamheden delen wij de conclusie van het College van Bestuur dat voorts geen sprake is van een aanwijzing voor bijzondere waardevermindering.

Verantwoordelijkheden van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening alsmede het opstellen van het jaarverslag, beiden in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Het College van Bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het College van Bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het College van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het College van Bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van de regeling jaarverslaggeving onderwijs moet het College van Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het College van Bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het College van Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de Universiteit Twente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel, als bedoeld in artikel 2.9, lid 3 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken.

Voor een nadere beschrijving van onze verantwoordelijkheid ten aanzien van de controle van de jaarrekening verwijzen wij naar de bijlage.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Verklaring betreffende het jaarverslag en de overige gegevens

Wij vermelden op basis van de wettelijke verplichtingen onder de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (betreffende onze verantwoordelijkheid om te rapporteren over het jaarverslag en de overige gegevens):

- dat wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3. Jaarverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2014 is opgesteld en of de door de Regeling jaarverslaggeving onderwijs vereiste overige gegevens zijn toegevoegd.
- dat het jaarverslag voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Benoeming

Wij zijn in 2011 benoemd door de Raad van Toezicht van de Universiteit Twente als accountant van Universiteit Twente en zijn vanaf dat jaar de externe accountant. We zijn herbenoemd door de Raad van Toezicht op 5 november 2014 voor boekjaar 2015 en 2016.

Den Haag, 24 juni 2015

KPMG Accountants N.V.

H. Visser RA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2014, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle van de jaarrekening en de financiële rechtmatigheid met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het College van Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het College van Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten.
- Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de Raad van Toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze afhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de Raad van Toezicht hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Bepaling omtrent de resultaatbestemming

Ingevolge artikel 2.9, lid 5 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek wordt het resultaat van het verslagjaar verrekend met de reserve van de instelling. Het tekort over het verslagjaar 2014 van EUR 0,9 miljoen wordt onttrokken aan het eigen vermogen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich na de balansdatum geen gebeurtenissen voorgedaan met een significante invloed op het resultaat en het vermogen van de universiteit.